

Előfizetés és hirdetés
SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 8
Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Helyi elosztó 8-10, 8-58

NAPILÓ

Előfizetés és hirdetés
egyedlőre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Helyi elosztó
minden nap, hetente is
szombati napokra is

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. JULIUS 11.
CSÜTÖRTÖK

185. SZÁM

Technikai középiskola nyílik Noviszadon, hajóépítési iparos-középiskola Korcsulán és bőripari középiskola Viszokiban A Zsivkovics-kormány félévi működésének eredményei a kereskedelem és közlekedésügy terén

A központi sajtóiroda, mint ismeretes, közzétette a minisztertanács beszámolóját a Zsivkovics-kormány félévi működéséről. A terjedelmes beszámolóban a közigazgatás reorganizációjára, a belügyi igazgatásra, a törvényegységesítésre, az igazságügyi törvényhozásra, továbbá a pénzügyi és mezőgazdasági politikára vonatkozó részeit már közöltük. Az alábbiakban a kormány kereskedelmi és közlekedésügyi politikáját ismertetjük:

Kereskedelmi politika

Külkereskedelmi politikai téren igen intenzív működést fejtett ki a kormány. Ez év első felében lépett életbe az Ausztriával megkötött kereskedelmi pótegyezmény, az Egyiptommal megkötött kereskedelmi szerződés, a Jugoszláv-csehszlovák egyezmény a háború előtti kölcsönös korlátartozások rendezéséről, a francia kereskedelmi szerződés, az albán kereskedelmi és hajózási szerződés és a Németországgal kötött kereskedelmi pótegyezmény. Kereskedelmi tárgyalások vannak folyamatban Lengyelországgal, Spanyolországgal és Hollandiával.

A törvényhozó tanács előtt fekszik a külkereskedelmi fejlesztéséről szóló törvény, melynek alapján állami intézet fog létesülni a külkereskedelmi fejlesztésére a régi piacok kimélyítésének és új piacok teremtésének programjával. Ugyancsak a törvényhozó tanács előtt van a kivitelre szánt mezőgazdasági termékek ellenőrzéséről szóló törvény is.

A barcelonai világiállításán külön pavilonnal veszünk részt, amely különösen fakivitelünknek szolgál propagandául. Részt vett az állam Barcelonában, Lipcsében, Frankfurtban és Bécsben a turisztikai kiállításokon is. Az egész turisztikát törvényes alapra fogják fektetni a kormány, ezen a téren több törvényjavaslat is áll kidolgozás alatt.

Több új szakiskola felállítására is megtörtént már minden előkészület. Így Nisben kereskedelmi akadémia, Pansevo és Poszerevacen kétszáltyos kereskedelmi iskola. Noviszadon technika középiskola fog megnyílni. Hajóépítési iparos-középiskola lesz Korcsulán, bőripari középiskola Viszokiban, Boszniában. Mindezek az iskolák még ez év szeptemberében megnyílnak.

A kereskedelmi miniszteriumban kidolgozás alatt áll még az üzletekről szóló törvény és a kereskedelmi is iparkamarai illetékek kivételéről és behajtásáról szóló törvény is, valamint az általános vámtarifa revíziója.

Közlekedés

A közlekedés terén mindenek előtt keresztül kellett vinni a racionalizálást, csökkenteni az előző évek nagy deficitjét, fejleszteni a hajózást, sok vonalat kiviteltől megkímélni, illetve folytatni új vasúti vonalak építését.

A forgalom racionalizálása céljából redukálni kellett a személyvonatok számát az összes vonalakon az utasok kis száma miatt. Évenként összesen 1.250.000 vonatkilométert tesz ki az elért redukció. Ezt a politikát az államvasutak még folytatni is fogják a köz és a kincstár érdekében a sok panasz és tiltakozás ellenére is.

A vagonhiány leküzdésére a jóvátételi számlára 1400 rendes és 1500 keskeny nyomtávú vagonot rendeltek, amelyek még a kivitelre szánt megkezdődése előtt meg fognak érkezni. A kocsik jobb és gyorsabb kihasználása céljából új szabályzat készült a kocsiforgalomról.

A vasúti beszerzések terén is végrehaltottak reformokat, amelyek eredményei már is mutatkoznak a megrendelések kiadása és lebonyolítása terén. A szállítók számláinak kifizetése is gyorsabban történik.

A Beograd—novskai kettős vágány már eddig is nagy szolgáltatást tett a legfontosabb vonalon a forgalom megkönnyítésére, de még érezhetőbb lesz ennek a vonalnak az értéke a kivitelre szemben, amikor a tehervonatok száma megduplázódik. A Beograd—nisi

fővonal forgalmi értékét és kapacitását is növelték. Folytatták a régi sínek kieserítését a Ljubliana—rakeki és Karlovac—susaki fővonalakon. Most van rekonstrukció alatt a bánsági Csoka—Dragutinovo vicinális vonal, ahol nemcsak a síneket, hanem a régi hidakat és átvezeteket is újakkal cserélik ki, hogy az orient-express új, súlyosabb hálókocsit rálehesse erre a fővonalra vált vonalra bocsátait.

Ez év február 20-ig összesen 1180, most pedig 1223 rendes nyomtávú mozdony van forgalomban, keskenyvágányú pedig 369 az előbbi 328-al szemben. Emelkedett a személyvonatok száma is. Teherkocsi most 37.748 van az előbbi 35.560-nal szemben, keskeny nyomtávú kocsik 8598 8040-nel szemben.

A legutóbbi négy hónap alatt az állami javító-műhelyekben 271 mozdonyt, 1017 személykocsit és 3180 teherkocsit javítottak ki, hazai magángyárakban 32 mozdonyt és 1478 vagonot. Magyarországon a jóvátételi számla terhére rendeltek 30 keskeny nyomtávú mozdonyt, 15 ciszterna-vagont, 15 vagonot gőzkazánal, 41 mozdonyt, 600 nyitott vagonot és 9 négytengelyes furgont. Németországban 110 rendes nyomtávú mozdonyt rendeltek jóvátételi számlára. Emellett még különböző tartalék alkatrészeket is rendeltek ott körülbelül 50 millió dinár értékben.

Építés alatt állnak a következő vasúti vonalak: a Beograd—Kotor adriai vasút egyes részei és pedig Kragujevac—Kraljevo 56 kilométer hosszúságban, nagy vasúti javító-műhellyel Kraljevóban; Kraljevo—Raska (69 kilométer) 14 alagúttal és 7 nagy hiddal; Raska—Mitrovica (64 kilométer) 7 alagúttal és 7 nagy hiddal; Pristina—Gologovci (Pecs) 27 kilométer hosszúságban. Emellett a Beograd—Kragujevac szakaszon is épül két nagy alagút, az egyik 3840, a másik 1490 méter hosszú.

Ugyancsak építés alatt állnak a következő vonalak is: Prokuplje—Pločnik 21 kilométer és Pločnik—Kursumlija 12 kilométer; a beogradi keskenyvágányú teherpályaudvar egy szívai kiterővonallal; Rastelica—Bradina 8 kilométer. Rekonstrukció alatt áll az Ivánplaninán a fogaskerekes vasút, ugyanitt épül a 3220 méter hosszú új alagút is, amely rendes nyomtávúra van méretezve, hogy a tervezett Szarejvo—Szplit rendesvágányú vasútvonal céljait is kielégítse. Továbbá Prilep—Bitolj 44 kilométer; Krapina—Rogatec 19 kilométer, Bakar-tengerpart 10 kilométer, Trebinje—Lestova (keskenyvágányú) 12 kilométer, Lastvo—Belica 25 kilométer. A pansevói nagy Duna-híd 5 oszlopa már készen van, kettő pedig munkában. A hid teljes hosszúsága a beton viadukttal együtt 1241,70 méter lesz.

Hajózási

Az adriai tengeri hajózási fejlesztése céljából az állam nem régen hosszulejratu szerződéseket kötött a hazai tengerhajózási társulatokkal, aminek eredményeképpen a járatok száma lényegesen emelkedett. Ugyancsak kötelezték magukat a társaságok hajóparkjuk megújítására az eddigi egy harmadával, 24 legmodernebb típusú új hajó beszerzése után. Az állam évi 54 1/2 millió dinár szubvenციót ad a hajóstársaságoknak. A közlekedési miniszterium folytatni fogja a tengeri kikötők megkezdett javítását és további kiépítését, amit anyagi eszközök hiányában egy időre félbehagytak.

A tengeri halászat fejlesztésére 1.000.000 dinár van a miniszterium költségvetésében előirányozva, amely összegből modern halászati eszközökkel fogják ellátni a szegény halásznépet, főleg a halászati szövetségeket.

A cigányszigeti folyami hajójavító műhelyben 1928-ban 80, 1929-ben eddig már 50 hajót javítottak ki. Ugyanitt 1928-ban kitaroztak 153 uszályt, még ebben az évben eddig már 127-et.

A közlekedési miniszteriumban ezeken a nagyarányú reformmunkálatokon kívül még nagyszabású törvényelőkészítő munka is folyik. A kidolgozás alatt álló javaslatok véglegesen rendezni fogják a vasutak helyzetét, szolgálati és anyagi viszonyait és szilárd alapokra fogják fektetni az egész közlekedési szolgálatot. Sok nemzetközi közlekedési kérdés is kedvező elintéztést nyert a kormány felelősségű működése alatt.

Elsimult a román kormányválság

A régenstanács és a Maniu-kormány között kompromisszum jött létre a közigazgatási reformról szóló törvényjavaslat ügyében — A liberálisok döntő harcra készülnek a kormány ellen

A román puccskísérletbe magasrangú tisztak is bele vannak keverve

Bukarestből jelentik: A küszöbönálló kormányválságról elterjedt hírek tulzottnak bizonyultak.

A hirtelen felmerült politikai válság, amelyet az a körülmény idézett elő, hogy Maniu nem akar hozzájárulni a közigazgatási reformjavaslatnak a régenstanács által javasolt módosításához, most már elsimult.

A régenstanács és a kormány között felmerült ellentétet szerdán délelőtt sikerült eloszlatni. Ugy a régenstanács, mint Maniu kisebb engedményeket tett és a kormány és a régenstanács között a közigazgatási reform tekintetében kompromisszum jött létre.

A kompromisszum után a politikai helyzet ismét megnyugodott és kormányválságtól már nem is kell tartani. Szerda délután

a régenstanács felhatalmazta Maniut, hogy terjessze a parlament elé a közigazgatási reformról szóló törvényjavaslatot.

A javaslat körül élénk vita várható, miután a liberális képviselők az általuk követelt módosítások eljuttatása miatt a leghevesebb obstrukcióra készülnek, sőt valószínű, hogy a liberálisok ki is vonulnak a parlamentből.

A kormány azonban a liberálisok kivonulásának nem

tuja jelentőséget, mert úgy a liberális képviselők, mint a szenátorok száma jelentéktelen.

Bratianu Vintilla volt miniszterelnök, a liberális párt elnöke Brassóban Jonica volt szenátor lakására értekezletet hívott egybe, amelyen Bratianun kívül résztvett Duca volt belügyminiszter, Masain tábornok, Lepedatu volt kultuszminiszter és Sassa volt kereskedelmi miniszter. Ezen az értekezleten

Bratianu bejelentette a döntő harcot a kormány ellen és hangoztatta azt is, hogy ha az erélyi kisebbségek, köztük különösen a magyarok, nem állnak a liberálisok pártjára, akkor ellenük egész új fegyverekkel megsemmisítő küzdelmet indítanak.

A puccskísérlet ügyében megindult nyomozás szerdára virradó éjszaka újabb szenzációk eredményével járt. A késő éjszakai órákban

letartóztattak két alacsonyabbrangú katonatisztet,

akik ellen pozitív bizonyítékok merültek fel, hogy résztvettek Stoica ezredes fasisztapuccsának szervezésében. A lapok egy része annak a véleménynek ad kifejezést, hogy

a puccsisták mégiscsak összeköttetésben álltak magasrangú tisztakkal és tábornokkal

s a nyomozás főleg abban az irányban folyik, hogy megállapítsa, kik voltak azok a magasrangú tisztak, akik az összeesküvést irányították.

A *Cuvantul*, amely állítólag bizalmas kapcsolatot tart fenn Károly volt trónörökösrel, szerdai számában kommunikációs közlést hoz, amely

a legerélyesebben cáfolja azokat a híreszteléseket, hogy a puccskísérelt Károly herceg személyével is kapcsolatban áll.

Londoni jelentés szerint az egész angol sajtó fokozott érdeklődéssel kíséri a romániai eseményeket. A *Daily Express* szerint

a puccskísérelt kapcsolatban sokat beszélnek Bukarestben Károly volt trónörökös sze-

repéről és Bratlanut is azzal vádolják, hogy titokban részese az összeesküvésnek.

A *Times* második vezércikke foglalkozik a romániai eseményekkel és azt írja, hogy a bukaresti puccs Pangelosz görög diktátor államcsínyét akarta utánozni, de »Quod licet Jovi, non licet bovi«. Pangelosz kitűnő katona — írja a *Times* — amit román követőiről nem lehet állítani. Az összeesküvés ép olyan ostoba, mint amilyen hűnös volt. A liberálisoknak talán lesz elég eszük ahhoz, hogy távolartsák magukat az ilyen kalandoktól. A *Times* nem tartja kizártnak, hogy Moszkva keze is közrejátszik a bukaresti puccsban és Károly hercegnek is lehet valamilyen szerepe, miután már azelőtt is hasonló politikai kalandba keveredett.

William és Jancev szerda reggel nyolc óra körül újra felszálltak és folytatták útjukat Róma felé,

ahová az esti órákra várták őket.

Chicago-i jelentés szerint az *Untin Bowler*, a Chicago Tribune repülőgépe, amellyel *Gast* és *Cramer* amerikai pilóták a múlt héten többszázakos Chicago—berlini távrepülésre indultak és amelynek sorsáról már napok óta nem érkezett semmiféle hír, a *Chicago Tribune* szerkesztőségébe érkezett szikratávirat szerint kedden délután

szerencsésen megérkezett az északi labradori Chidley fok közelében fekvő Port Furwell városába.

A *Chicago Tribune* vonatására, aki szintén a repülőgép utasai között van, közölte szikratáviratában, hogy a repülőgép Port Furwelltől negyven mérföldnyire a sűrű ködben kénytelen volt leszállni és a repülők harminchat órát vesztettek itt, amíg az idő annyira kitisztult, hogy tovább folytathatták az utat Port Furwellbe.

A Chicago Tribune repülőgépe szerdán újra startolt Grönland felé.

A gép legközelebbi állomása a grönlandi obszervatórium lesz.

Mint Newyorkból jelentik, *Reinhard* és *Mendell* amerikai pilóták, akik a múlt héten kedden hajnalban fél kettőkor startoltak *Culor Cityben*, hogy zárkózzanak fel a repüléssel megdöntött időtartamrekordot, keddel délután fél háromkor még mindig a levegőben voltak.

Az amerikai pilóták eddig százhetvenkilenc órát töltöttek megszakítás nélküli a levegőben,

ahogy a július 6-ikán felállított százhetvennégy órás világrekordot már öt órával verik. A *Culor City* Kaliforniában van és a repülőgép állandóan a város felett kering. A pilóták keddel délután röpcedulákat dobáltak, amelyben közlik, hogy nagyszerűen érzik magukat és legalább egy hétig akarnak még a levegőben maradni.

Két Guttman-vonat

összeütközött Beliscsénél

Három súlyos és több könnyebb sebesültje van a szerencsétlenségnek

Oszijekről jelentik: Súlyos kimenetelű vasúti szerencsétlenség történt Valpovó és Beliscse között a Guttman-vasút vonalán. A szerencsétlenségnek három súlyos és több könnyebb sebesültje van.

A Guttman-vasút vonala a Dráva mentén húzódik végig, mintegy husz kilométer hosszúságban. A vasút személy- és teherforgalmat bonyolít le és miután a környékbeli falvak nagyrészt nem érinti az államvasut, a vonalon naponta nyolc vonat közlekedik.

Valpovó állomásról a napokban egy személyvonatot engedtek ki Beliscse felé és tévedés folytán ugyanakkor Beliscséről is elindítottak egy tehervonatot. Mivel a két vonat harmincöt—negyven kilométeres sebességgel haladt és Valpovó közelében egy éles kanyarulatnál egymásba szaladt.

Az összeütközés rendkívül erős volt. A személyvonat mozdonya és három kocsjja felfordult, a tehervonati lokomotív pedig teljesen összetört. A felborult kocsik alól súlyos sérülésekkel eszméletlenül emelték ki *Gerő Ferenc*, *Jankovics Iván* és *Petrovics Nikola* utasokat, akiket kórházba szállítottak. Tíz utas önnyeiben sebesült meg.

A Guttman-vasút igazgatósága megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

II. Balánt agyonlőtte az alvezére

A bandita azért követte el tettét, hogy megszerezze a Balán fejére kitűzött vérdíjat

Bukarestből jelentik: II. Balánt, a hírhedt banditát, aki az első Balánnal egyidőben kezdte meg tevékenységét és hosszú ideig garázdálkodott a székely havasok között is, agyonlőtték a Patra Neamt melletti Taglau község erdejében.

A hatóságok nem tudták a bandita nyomára akadni s II. Balán minden üldözés ellenére is vígan folytatta működését a regáti megyékben.

Legutóbb akkor tűnt fel, amikor egy egész falut kirabolt s utána valóságos közelharcot vívott a csendőrökkel. Balánnak jól megszerzett bandája volt s a banditák végre is győztesen maradtak a központi ízü ütközésben. A bandita veszte nem a hatóságok érdeme, hanem egyik alvezérének árulása okozta.

Vasárnap, mikor a Taglau melletti főhadiszálláson csak ketten voltak, az alvezérnek eszébe jutott, hogy a bandavezér fejére nagy díj van kitűzve, ezt meg akarván szerezni, hátulról lelőtte vezérét és egy tallgára téve a holttestét, bevitte a falu csendőrségéhez. Itt természetesen őrizetbe vették a nevezetes hullát szállító banditát és megindították ellene az eljárást.

A holttestet egyébként átszállították a bonctani intézetbe, ahol levágják a bandita fejét és felküldik Bukarestbe a rendőrségi múzeumnak.

Lapáttal vert agyon egy newyorki magyar háztulajdonost néger házmestere

A gyilkos elrabolta áldozatától a házbért

Newyorkból jelentik: A titokzatos körülmények között meggyilkoltak Newyorkban egy *Joseph Gross* nevű negyvenöt éves háztulajdonost.

Gross József szombaton délután a Wyse Avenue 1438. számú házában éppen a lakbérek beszédésével foglalkozott, *Fred Inez* nevű néger házmestere kíséretében.

Ineznek időközben valami dolga akadt és magára hagyta a háztulajdonost, akit egy óra múlva eszméletlen állapotban talált meg a pincében. Az esetről a néger házmester tett jelentést a Simpson-streeti rendőrállomáson, ahonnan bizottság ment ki a helyszínre a halál okának megállapítására.

A rendőri bizottság megállapította, hogy *Gross József* lapáttal és vasesővekkel ütötték agyon, mert fejét valósággal széttroncsolt állapotban találták. A be-

szedett házbért elrabolták Grosstól. Keponyacsonttörés, agyvérzés tünetei között szállították a Lincoln Hospital-ba, ahol meghalt.

A rendőrség még a helyszínen letartóztatta *Fred Inez*t, a néger házmestert. Bekísérték és tizennégy órán keresztül vallatták, de állhatatosan tagadja a gyilkosságot és azt mondja, hogy abban neki semmi része nincs. A nyomozás során kiderült, hogy *Gross József* harminc évvel ezelőtt vándorolt ki Amerikába a zemplényes Sárospatakról. Felesége *Fleisch Julia*, budapesti születésű asszony. Három gyermeke van. Két testvére is Newyorkban él. Vasárnap lett volna legidősebb, *Blanche* nevű leányuk esküvője.

A rendőrség tovább folytatja a nyomozást, mert arra merült fel gyanú, hogy a néger házmester bűntársakkal együtt követte el a tettet.

Huszonnégy áldozata van az angol tengeralattjárók összeütközésének

A H. 47 parancsnoka az összeütközésnél támadt résen menekült ki az elsüllyedt hajóból

Londonból jelentik: Az ir tengeren történt buvárhajókatasztrófa áldozatainak számát véglegesen huszonnégyben állapították meg. A tengerészeti hadvezetőség jelentése szerint

a H. 47-ről három embert mentettek meg, köztük a parancsnokot, míg az L. 12-ről két ember eltűnt.

Az L. 12 kedden este érkezett Milliford kikötőjébe. A hajó erősen megrongálódott és valamennyi matrózát kórházba kellett szállítani, mert klórgázmérgezést kaptak. Az egyik verzió szerint a katasztrófa akkor következett be, amikor mindkét buvárhajó a víz felszínén volt, más verzió szerint pedig csak az L. 12 volt a felszínen.

Huszonhat repülőgép, tizenhat hajó tartózkodott a szerencsétlenség színhelyén.

Az elsüllyedt buvárhajó száztizenöt méter mélységben van és a benne rekedt legénység megmentésére alig van remény.

A parancsnok rejtélyes megmenekülését azzal magyarázzák, hogy

a hajón az összeütközés következtében nagy rés támadt és ezen a résen a parancsnok kiment.

A H. 47. ötszáz tonnás hajó. 1918-ban építették és a legénysége csak olyanokból állott, akik önként jelentkeztek.

Az amerikai oceánrepülő a spanyolországi kényszerleszállás után folytatták útjukat Róma felé

Benzinhiány okozta a „Cserkész” kényszerleszállását

A Chicago Tribune repülőgépe Labradorba érkezett

Madridból jelentik: A Cserkész amerikai repülőgép, amellyel *William* és *Jancev* pilóták hétfőn délelőtt Old Orhardból Rómába indultak,

kedd este kilenc óra husz perckor az észak-spanyol partvidéken *Albercia* spanyol városka közelében kényszerleszállást hajtott végre.

A kényszerleszállás alig néhány kilométernyire történt attól a helytől, ahol június 14-ikén a *Sárga Madár* szállt le. *Albercia* öt kilométernyire van Santandertől keletre. A két pilóta rendkívül bosszankodott, hogy nem sikerült közbeeső leszállás nélkül Rómába jutniok.

A kényszerleszállást, amely baj nélkül ment végbe, benzinhiány idézte elő

A pilóták nyomban leszállásuk után Santanderba siettek, hogy benzint vásároljanak és újból megtöltsék a tartályokat. *William* és *Jancev* vállalkozása az Atlanti Oceánnak nyugat-keleti irányban történt nyolcadik sikeres átrepülése.

Az 5400 kilométeres utat az amerikai pilóták 32 óra alatt tették meg,

míg a *Sárga Madár*nak ugyanehez az utához legutóbb csak 29 órára volt szüksége.

Az amerikai aviatikusok a santanderi aeroklub kedden vacsorát rendezett. A klub előtt összegyűlt tömeg lelkesen éljenzte az oceánrepülőket, akik autogramokat osztogattak, majd vacsora közben elmondották, hogy

útjuk kitűnő volt, noha nagy részét ködben tették meg.

Az amerikai start után 240 liter benzint kellett kifolytatniok, mert a repülőgép egyensúlya veszélyben forogott. Utközben hamar felismerték, hogy nem tudnak egyfolytában Rómába repülni. Végül elmondották a pilóták, hogy a sűrű köd miatt csak két óra hosszat látták az Oceánt és hajót az egész uton egyáltalán nem láttak.

Édes titkot

árul el férjének Vidámné Bölcs Kató. A férje boldog és nyugodt is, mert tudja, hogy felesége kimélheti magát, hogy a legfárasztóbb házimunkát, a mosást elvégzi a

Őfelsége Bledbe érkezett

Masaryk elnök meghívta Alekszandar királyt a csehszlovákiai hadgyakorlatokra

Zagreből jelentik: Őfelsége Alekszandar király dalmáciai körútján kedden este Szplitet elhagyva autón Sztarikastelra ment, ahol lelkesen ünnepelte a lakosság, majd itt udvari vonatába szállt és dr. Drinkovics Máté szociálpolitikai miniszterrel Kninbe ment, ahol a lakosság a pályaudvaron várta és lelkesen ünnepelte. Amikor a szolgálatteljesítő tiszt azt mondta a népnek, hogy a király pihen, a tömeg elcsendesedett, de alig mult el néhány perc, amikor a király szalonkocsijának ablakában megjelent. Erre frenetikus zsvió! — kiáltásokkal és kalaplengetéssel üdvözölték a királyt, majd a knini polgármester üdvözölte a lakosság nevében az uralkodót lelkes és emelkedett szavakkal.

Őfelsége a király figyelmesen hallgatta a beszédet és az udvari kocsis ablakából néhány szóval válaszolt az üdvözlésre. A király szavait a tömeg nagy éljenzéssel fogadta. Az udvari vonat negyedőrai tartózkodás után rohogott ki az állomásról. Vrhovinára, ahol szerda reggel fél kilenc óráig maradt a nyílt pályán. A király az éjszakát a vonat hálókosijában

töltötte. Az udvari vonat délelőtt fél tizenkettőkor érkezett Dugaresára. Itt dr. Zdravkovic főtábornok szállt fel az udvari vonatra, ahol félórát maradt. Ezután a király Dimitrijevic Aca udvari marsall kíséretében autóra ült és Dugaresa községbe ment, ahol fogadta a község polgármesterét, majd beszélgetésbe elegyedett a lakossággal és a tanulólifussággal. Néhány perccel tizenkét óra után érkezett Karlovácra a király. A hatalmas udvari autó, amely gyorsan rohogott át a városban, mindenkinek feltűnt s a lakosság körében nagy lelkesedést keltett az a hír, hogy a király útazott Karlovácra. A királyt a városban, valamint a tanyákon lelkesen megünnepelték. Őfelsége ezután autón Ozljan, Csernomeljen, Novomeston és Ljubljánán keresztül Blédbe utazott, ahova szerdán délután öt órakor érkezett meg.

A Novosil jelentése szerint Masaryk csehszlovák köztársasági elnök meghívta Őfelsége Alekszandar királyt Csehszlovákiába az őszi csehszlovák hadgyakorlatokra. A katonai hadgyakorlatokat a morvai tartományban tartják meg.

vettől, a csehszlovák jegyzékkel a féléhvatalos könyvomatosa után polemizál.

A magyar polémia meritumára el lehet mondani — írja a lap, — hogy még mindig kiforgatja a tényeket. Csehszlovák részről senki sem véd semmiféle tényeket, hanem egyszerűen elégtételt követel és garanciákat kíván arra, hogy hasonló esetek a jövőben nem fognak előfordulni.

Uj Jakubowski-ügy Németországban

Egy földmivest ártatlanul ítéltek életfogytiglani fegyházra

Osnabrückből jelentik: Éveken át tartotta igazságtalomban az ártatlanul halálraítelt Jakubowski ügye a német közvéleményt, amelynek nyomására az igazságügyi hatóságok kénytelenek voltak a pór újrátvitelét elrendelni és ez alkalommal kiderült, hogy a szerezésen Jakubowskival tisztázott történet. Az ártatlanul kivégzett cross hadifogoly emlékét rehabilitálták, azonban a kivégzett embert már nem adhatják vissza az életnek. Most újabb Jakubowski-ügyet vizsgál a német közvéleményt, mert kiderült, hogy egy huszonkétéves földmivest gyilkosság vádjára alatt szintén ártatlanul ítéltek életfogytiglani fegyházra a német bíróságok.

Hermann von Dielingen földműves a súlyos váddal terhelt állott az osnabrücki bíróság előtt. Hogy megölje a tizenkilencéves Hoge Emmát. Mendel Sidney dr. berlini ügyvéd indítványt terjesztett be az igazságügyminisztériumhoz Dielingen porének újrátvitelére és indítványát azzal a nyomos argumentummal támogatja alá, hogy Hoge Emma halála nem egy következett be, mint ahogy az esküdtszéki ítélet megállapította, tudniillik megfojtás következtében, hanem a leányt szívvelhűdés ölte meg.

Bonne dr. vezérőrtörzsorvos, a lüneburgi fegyház orvosa, amely fejtényeztetben tölti büntetését az életfogytiglani fegyházra ítelt Dielingen, a boncolási jegyzőkönyvek adatai alapján megállapította, hogy a halált szívvelhűdés idézte elő s a megfojtás következtében beállott halál kizárt eshetőség. A bíróság azonban az egész eljárás újból való fölvetését és a fő tárgyalásnak megújítását azzal a megokolással utasította vissza, hogy a Hannover tartományi törvényszéki orvosi bizottság szakértői véleménye szerint egyéb halálokok mellett a megfojtás következtében beállott halál lehetősége nincs kizárva.

Ebben az ügyben most döntő fordulat következett be. Menel Sidney dr. ügyvéd beszerezte Strassmann dr. professzornak, a berlini egyetem törvényszéki orvosi intézete vezetőjének, Németország legjelentősebb törvényszéki orvosi specialistájának szakértői véleményét, mely szenzációs megállapításokat tartalmaz. Strassmann dr. titkos tanácsos ugyanis a boncolási iratokból megállapította azt a tény, hogy Hoge Emma halála nem erőszakos behatásra következett be, hanem szívokknak következtében történt.

Strassmann professzor Dyrenfurth dr. berlini törvényszéki orvos és Steinbiss professzor együttes szakértői véleményével egyetértésben megállapítja azt is, hogy a két kerületi orvos a boncolást nem hajtotta végre a szükséges pontossággal és tapasztalattal s az igen fontos mikroszkópiai vizsgálatot mellőzték. Ezt annál kevésbé lehet megbojtosítani, mert a halottnál, aki nyolcadik hónapja állapotos volt, a veséknek és a szívnek jelentős beteges elváltozásait állapították meg, amelyek gondos vizsgálata a természetes halál bekövetkezését igazolta volna. Mendel dr. ügyvéd ezen szakértői vélemények alapján beadványában azt kéri, hogy Dielingen büntetését nyomban szakítsák félbe. Ebben az ügyben a döntés magára az igazságügyminiszterre tartozik.

Közeledés a francia és angol álláspont között a jóvátételi kormánykonferencia ügyében

A Londonban átnyújtott francia válaszjegyzék hozzájárul a jóvátétellel kapcsolatos politikai problémák letárgyalásához, csupán a Saar-vidék kérdésének kikapcsolását kívánja

Londonból jelentik: Anglia és Franciaország között a jóvátételi kormánykonferencia ügyében már közeledés történt.

A jóvátételi kormánykonferencia ügyében Londonban átnyújtott francia jegyzék a konferencia összehívását augusztus első hetére javasolja.

A jegyzékben Franciaország elismeri az angol álláspontot, amely szerint

a pénzügyi kérdéssel egyidejűleg a jóvátétellel kapcsolatos politikai problémákat is le kell

tárgyalni.

Ezzel szemben a jegyzék azt kívánja, hogy Anglia tegye magáévá a francia álláspontot, hogy

a Saar-vidéki kérdés a konferencián nem kerülhet szőnyegre.

A nézeteltérések a francia és angol külügyminisztériumok között most már csak a konferencia színhelye tekintetében állnak fenn. Az angol kormány továbbra is ragaszkodik Londonhoz, míg a francia álláspont változatlanul az, hogy a konferenciát Svájcban kell megtartani.

A csehszlovák miniszterelnök lapja a Karlsbadban üdülő Apponyi internálását kívánja

A csehszlovák sajtó a hidasnémeti afférral kapcsolatban újból hevesen támadja Magyarországot

Prágából jelentik: A prágai sajtó szerdán is bőven foglalkozott a hidasnémeti afférral és támadja Magyarországot

Udržal miniszterelnök pártjának déli lapja, a Vecser, szerdán a Karlsbadban tartózkodó gróf Apponyi Albert internálását követeli.

A lap a következőket írja:

— Nem volna-e lehetséges, komoly mérlegelés tárgyává tenni, hogy gróf Apponyi Albert karlsbadi tartózkodását »meg kellene hosszabbítani« legalább is addig, amíg a magyarok nem börtönözik be többé ártatlan tisztviselőinket és polgárainkat?

A Narodni Oslobodeni azt írja, hogy egészen logikus, hogy a csehszlovák jegyzék a letartóztatott

Pecha Vinco szabadonbocsátását követeli, mert hiszen Pecha állítólagos kémkedése semmiképpen sincsen bizonyítva,

de még ha bebizonyosodott volna is, ebben az esetben is csak hosszú idő óta folytatott államellenes tevékenységről lehetne szó és

a magyar kormányban állt volna a vasutügyi egyezmény értelmében Pecha áthelyezését kéri.

A Česke Slovo véleménye szerint igen különösen hat, hogy

a magyar kormány anélkül, hogy álláspontját válaszában közölte volna a csehszlovák kö-

Temetkezési háboru Szuboticán

Bonyodalmak a privilegizált katolikus Funero temetkezési vállalat működése körül — Büntetéspénzért kell megváltani a kriptanyitási engedélyt, ha a temetést nem az egyházi temetkezési vállalat rendezi — Gyászoló családok panaszos levelei

Raibler Ferenc lelkész, a Funero felügyelője nyilatkozik az incidensekről

A szuboticei egyházi hatóságok felügyelete és patronátusa alatt néhány nappal ezelőtt *Funero* néven temetkezési vállalat alakult. A vállalat célja, hogy a temetkezés technikai részét szorosabb kapcsolatba hozza az egyházi szertartásokkal. A többi temetkezési vállalat nagy aggodalommal nézte a *Funero* megalakítását, mert véleményük szerint azok a *privilegiumok*, amelyeket a *Funero* élvez, sértik az ő jogos üzleti érdekeit. Julius elsején kezdte meg működését a *Funero* és az eddigi néhány temetés körül olyan incidensek keletkeztek, amelyek szükségessé teszik a kérdés előbbi tisztázását.

Megalakul a Funero

A *Funero* temetkezési egyület megalakításának eszméje már hónapokkal ezelőtt vetődött fel egyházi körökben és *Budanovics* Lajos püspök körlevelet intézett nemcsak a szuboticei, hanem a püspökség hatáskörébe tartozó valamennyi vidéki plébániához is, hogy haladéktalanul alakítsák meg az egyházi temetkezési vállalatot. Hónapokig tartó előkészületek után Szuboticán a napokban meg is alakult a *Funero*. A megalakulásról a Bajai-temetőben lévő kripták tulajdonosai a következő értesítést kapták:

A bajai temetőben lévő kripták tulajdonosainak

Subotica

A szent Teréz templom hitközsége alapít a tagjai számára »Funero« név alatt temetkezési egyesületet. Ennek kötelessége lesz, hogy vállalja az összes temetések rendezését, melyek kriptába kerülnek. Kriptába pedig csak azok temetkezhetnek, akiknek erre való jogát a hitközség elismeri.

A katolikus temetőkre vonatkozó szabályrendelet értelmében: »A szertartásos temetkezési egyesület »Funero« feladata gondoskodni a halottak szertartásos temetéséről. Szertartásos temetéseket kizárólag csak ezen egyesület által lehet rendeztetni«.

Azért a kriptatulajdonosokat figyelmeztetjük, hogy haláleset után azonnal jelentsék a hitközségnek »Funero« egyesületnek, hogy milyen temetést kívánnak.

A temetéseknek több osztálya van meghatározott árakkal.

Az első összecsapás

A temetkezési egyület megalakulása után hamarosan megtörtént az első incidens. Julius hó ötödikén megjelent a *Szent Teréz* plébánián *Berkes Péter* szuboticei Valjevszka uca 47. szám alatti lakos. Bejelentette, hogy meghalt az édesanyja és a Bajai-ati temetőben lévő családi kriptába kívánja eltemettetni. A plébánián közölték is vele, hogy ennek nincs semmi akadály, majd megkérdezték, hogy hol rendelte meg a temetést.

— A *Pletl* cégnél — válaszolta *Berkes*.

— Akkor csak ezer dinár lefizetése ellenében adhatjuk meg a kriptanyitási engedélyt — közölték vele — vagy pedig a *Funeró*nál vásárolja meg a szükséges kellekeket.

Berkes ekkor már megvásárolt mindent a *Pletl*-cégnél és így már nem rendelhette meg a temetést a *Funero*-cégnél, viszont az ezer dinár lefizetését is sérelmezte. Elment tehát a rendőrségre a panasszal, majd a *Bácsme gyei Napló*ba az alábbi panaszos levelet küldte be:

»Alulírott megvottem a Szt.-Teréz Plébániától egy kriptát, amely kriptá f. hó 4-ikén készen lett és annak értékét, 4000 dinárt f. hó 5-én ki is fizettem, mely összegről elismervény van a birtokomban. Folyó hó 5-én meghalt az édesanyám és amikor megjelentem a hitközségi hivatalban a kriptá kinyitását engedélyért, ennek az engedélynek a kiadását megtagadták azzal az indoklással, hogy csak 1000 dinár büntetés lefizetése után adják ki az engedélyt azért, mert a temetést nem a »Funero« temetkezési vállalat által rendeztettem. Amikor rá akartak venni, hogy a temetést mégis a »Funero« rendezze, kijelentettem, hogy ezt annál kevésbé tehetem, mert a halott már a *Pletl*-cég által odaküldött koporsóban fekszik. Erre *Raibler P.* ur azt

a megjegyzést tette, hogy csodálkozik ezen, mikor ő egy embert már előzőleg odaküldött hozzánk azzal, hogy a temetést cskveken a »Funero« által rendeztes-sük. Amikor én ifj. *Pletl* urral megjelentem a hitközségi irodában, hogy az 1000 dinár büntetést kifizessük, az ott velünk tárgyaló hivatalnok ur az 1000 dinár lefizetését nem akarta nyugtatni, azután pedig a hivatalból eltávozva, egy készen kiállított nyugtát hozott, amely nyugta arról szólt, hogy az 1000 dinár kripták rendezésére lesz fordítandó. Természetes, hogy amikor büntetésről volt szó, egy ilyen nyugta ellenében nem voltunk hajlandók az 1000 dinárt kiállítani és így tekintve, hogy a kriptanyitási engedélyt nem adták meg, kénytelenek voltunk az ügyeletes rendőrkapitány ur segítségét igénybe venni, hogy halott édesanyámat általam megvevtt és kifizetett kriptába eltemethessük. Megjegyezni kívánom még, hogy előzőleg a »Funero«-nál azt mondták, hogy meniek vissza a *Pletl*hez, alkudjak le az általuk kért összegből és ezt a lealkudott összeget fizessék be náluk mint büntetést, s amikor én erre nem voltam hajlandó, akkor álltak elő a fentebb hivatkozott 1000 dináros büntetéssel.

Miután az én tudomásom szerint teljesen szabad kereskedelem van és mindenki annál vásárolhat, akinek a legnagyobb bizalma van, nem tudom, hogy mi jogon akar engem a Plébánia hivatal egy általam nem ismert cskvehez kényszeríteni s még kevésbé értem azt, hogy ennek a be nem tartása miatt mi jogon akar engem pénzbüntetéssel sújtani és ugyancsak mi jogon akarja a *Pletl*-céget is megbüntetni.

Berkes Ferenc

VIII. Valjevszka u. 47.

A rendőrségen *Prodanovics* Mladen rendőrkapitány elé került az ügy. *Prodanovics* kapitány kijelentette *Berkes*nek, hogy a plébániának nincs joga pénzt követelni tőle azért, mert a *Pletl*-cégnél vásárolta be a szükséges holmikat és nincs jogában a plébániának megtagadni a kriptanyitási engedély kiadását sem, ami különben sem a plébániára, hanem a rendőrhatalóságokra tartozik. Utasította *Berkes*et, hogy az elhunytat vigyék ki a temetőbe és ha az egyházi hatóságok részéről akadályok merülnének fel, azonnal értesitse őt és akkor intézkedni fog. A *Berkes*-család halottját ki is kísérte a temetőbe, itt azonban a temetőcsősz közölte vele, hogy

Szerdán ismét rendőrségi segítséget kértek

Szerdán délelőtt újabb incidens történt. Megjelent a plébánián *Jiricsek* Margit Monasztírka uca 3. szám alatti lakos és bejelentette, hogy rokona *Sztipics* Alajosné meghalt. A szokásos kérdésre ő is azt válaszolta, hogy a *Pletl*-cégnél vásárolt be, mire a plébánián azt válaszolták neki, hogy ebben az esetben fizessen ezer dinár büntetést. *Jiricsek* Margittal együtt ment fel a plébániára *Szloboda* Gergely Monasztírka uca 1. szám alatti lakos, aki tanuja volt ennek a jelenetnek. *Jiricsek* Margit kijelentette, hogy nincs abban az anyagi helyzetben, hogy ezer dinár büntetést fizessen és még csak azt sem tudja, hogy miért.

Erre megtagadták a kriptába való temetés engedélyének kiadását.

A hitközség nem tud arról, hogy a nevére kérték az iparigazolványt

Ezek a sérelmek és panaszok a hitközség tagjainak is a tudomására jutottak. A hitközség több tagja utánanézett, hogy miként alakult meg a *Funero*, amely rövid pár napos működésével olyan nagy port vert fel. Különösen az az értesülés készítette akcióra a hitközséget, hogy a *Funero* iparengedélyét a hitközség nevére váltották ki, habár erről a hitközségnek nem volt előzetes tudomása.

Az iparhatóságnál azután kiderült, hogy az iparengedélyt valóban a hitközség nevére váltották ki

és az erre vonatkozó kérvényen a következő aláírás szerepel:

Vicaria Calvaria Hitközség.

A *Bácsme gyei Napló* munkatársa felkereste *Szrasser* Béla kemencését a hitközség tancsstagját, aki

a halottat nem helyezheték el a kriptában.

Berkes erre telefonon értesítette *Prodanovics* rendőrkapitányt, aki

azonnal egy detektívet küldött ki a temetőbe és a detektív közbelépésére sikerült az elhunytat a kriptában eltemetni.

Erről tudomást szerzett a *Szent Teréz* plébánia, ahonnan *Berkes Péter*nek a következő levelet küldték el:

A *Szent Teréz* plébánia hitközsége Szuboticán.

Tiszt.

Berkes család

Helyben.

Folyó hó 6-án édesanyjuk temetésénél nagy sérelem történt egy a hitközségen, mint kedves halottjukon: a hitközségen amennyiben erőszakoskodás folytán olyan kriptába lett helyezve a halott, melyet a hitközség még nem utalt ki végleg önöknek használatra. Halottjuknak pedig az a sérelem esett, hogy a beszenteltlen új kriptába tették s így pogány módra van eltemetve. Hivatalosan ezennel meghívom, hogy ezen ügy elintézése végett a hitközség irodájába jöjjenek. Amennyiben nem jelennek meg, átadjuk az ügyet a rendőrségnek, mely az elkövetett hibát jóváhagyja tenni. Folyó hó 9-én délelőtt jöjjenek el.

Subotica, július 8-án 1929.

Tisztelettel

Raibler Ferenc

Kedden volt 9-ike, amikor *Berkes*nek el kellett volna mennie a plébániára, hogy az ügyet elintézzék, de nem ment el.

Kínél vásárolta a temetési kellekeket?

A másik panasz a *Funero* ellen *Kádár* Dezső szuboticei nyugalmazott tanító családja részéről merült fel.

Kádár Dezsőnek édesanyja halt meg és mielőtt a plébániára ment volna bejelenteni a halálesetet, felkereste *Turanov* Lázár rendőrkapitányt, akivel közölte, hogy miután ép előző nap egy temetés körül akadályok merültek fel az egyházi hatóságok részéről, attól tart, hogy édesanyja eltemetése sem fog zavartalanul végbemenni. *Turanov* rendőrkapitány azt válaszolta *Kádár*nak, hogy az esetben, ha akadályokat támasztanak, tudja meg, hogy miért nem akarják esetleg eltemetni az elhunytat és akkor majd ő fog intézkedni.

— *Turanov kapitány urtól* — mondotta *Kádár* panaszában — elmentem a *Szent Teréz* plébániára, ahol bejelentve a halálozást, három papos misét és három papos temetést rendeltem. Közben szóba került, hogy kínél vásároltam be a temetési kellekeket.

— A *Pletl* cégnél — feleltem.

— Kérem — válaszolták — három papos temetés semmire sem lesz, legfeljebb egy papos, vagy pedig csak a temetőben fogják beszentelni a halottat.

— Kénytelen voltam tehát a *Funeró*hoz menni, ahol megrendeltem a temetést.

Jiricsek Margit a plébániáról felment a rendőrségre, ahol *Prodanovics* rendőrkapitányhoz fordult segítségért. *Prodanovics* rendőrkapitány *Jiricsek* Margit előtt is hangsúlyozta, hogy a kriptanyitási engedély megadása a rendőrségre tartozik és *Cankovics* Miodrag rendőrkapitányhoz utasította, ahol kiállítják számára az engedélyt.

— És mi történik akkor — kérdezte *Jiricsek* Margit — ha a rendőrségi engedélyre sem nyitják ki a kriptát?

— Az engedély alapján a temetőcsősznek fel kell nyitni a kriptát — mondotta *Prodanovics* Mladen kapitány — de ha nem nyitja ki, akkor intézkedni fog a rendőrség.

a következőket mondotta:

— A hitközség májusi közgyűlésén, miután tudomásomra jutott a *Funero* megalakításának terve és kezembe került olyan rőpcédula is, amelyiken aláíróként a hitközség szerepelt, szóvá tettem a *Funero* ügyét és

tiltakoztam az ellen, hogy a hitközség és az előjáróság nevére annak megkérdezése és jóváhagyása nélkül üzleti reklám céljával használják fel.

Hangsúlyoztam, hogy az egyházi hatóságok a hitközséget előzetesen nem is értesítették a *Funero* megalakításának tervéről, amely ellen különben is tiltakoztak a hitközség. *Svraka* ítéltelendő ur, aki az ülésen elnökölt azzal nyugtatott meg bennünket:

— Szó sincs a *Funero* megalakításáról és ezé

Selyemfényű a haja

ha Elida Shampooval ápolja. Az egészséges hajnak, ha tiszta, saját fénye van. Az Elida Shampoo-nál alaposabban a haját semmi sem tisztíthatja. A valódi selyem fényét adja. Nem az erőszakolt csillogást csodálja meg a világ, hanem a természetes, egyenletes hajfényt. Szódatartalmu szerek a haját tompává és törékennyé teszik. Az Elida Shampoo szavatoltan szódatmentes.

A selyem lazasága, — a selyem lágyasága, — a selyem fénye az Elida Shampoo eredményei.

ELIDA SHAMPOO

kar vitatkozni felette

— Miután a hitközség nem nyugszik bele abba,

hogy a nevét jogtalanul felhasználják, rendkívüli közgyűlésen fog foglalkozni az ügygel.

Raibler Ferenc nyilatkozata

A Bács megyei Napló munkatársa felkereste Raibler Ferenc lelkészt, a Funero felügyelőjét, akivel közölte a felmerült panaszokat és sérelmeket, nyilatkozatot kért. Raibler tisztelendő ur készséggel állott a Bács megyei Napló rendelkezésére és a következőket mondta:

— Régi törvények alapszik, hogy katolikus szertartásos temetések rendezését nem privát személy, hanem az egyházközség, vagy maga a plébánia által alapított vállalat végezze. A temetés egyházi vallásos körmenet, amelyet a pap vezet és amelynek központjában a pap áll. Ez eddig sok alkalommal nem jutott kifejezésre a temetést rendezők hibáiból. Ezért, hogy ezt a hibát elkerüljük, hogy a temetések minél nagyobb rendben folyhassanak le és hogy a szubotícai rendezetlen temetők szépítésére forrás nyíljon. 1928 novemberében penditette meg az egyházi hatóság azt az eszmét, hogy saját maga már régen meglévő törvények alapján temetésrendezői vállalatot alapít. A Szubotícaán fennálló vállalkozókkal történt hosszas tárgyalások után önálló vállalatot nyitott az egyházi hatóság, mert a meglévőket az ő hibájukból kifolyólag nem sikerült belevonni.

A római katolikus temetők és a római katolikus szertartásos temetések szabályzata értelmében, ahol ugyancsak ezen szabályzat alapján temetkezési vállalat létesült, ott szertartásos temetést csak a Funero-val lehet rendezni.

Mi nem helyezkedünk egvére erre a szigorú elvre, mert ezzel nagyonis érzékeny károkat okoznánk a többi vállalatoknak, hanem a Funero egyenes célja elérésének biztosítására (temetők rendezése, karbantartása)

minden erőnkel azon vagyunk, hogy legalább minden kriptába menő temetés a Funero révén történjen.

Ezt az említett szabályzat értelmében annál is inkább követeljük, miután az egyes feleket már előre figyelemztettük és figyelemztetjük, minden alkalommal.

Az a bizonyos összeg, amely a panaszok tár-

gyát képezi, nem más, mint a Funeronak bizonyos kártérítés,

mert az illetőknek a kriptáját ép úgy kell rendben tartani, mint azokét, akik a Funerót vették igénybe. Azaz a Funeróból folyó hasznot a kriptatulajdonosok élvezik és ezért nekik kell viselni a terheket is. Hogy ne kelljen külön összeget kérni, a hasznot erre a célra fordítjuk.

A büntetés összege elég nagy, mert célja, hogy minél előbb az összes kriptatulajdonosok a Funerót vegyék igénybe.

Ellenkező esetben nem kapja meg az engedélyt a kriptába való temetésre. Volt ugyan eset, amikor a rendőrség beleavatkozott, de minden esetben sajnálatos kellett leszögeznie azt a tényt, hogy nem lett volna szükség beleavatkozásra. Rendőrségi beleavatkozásra csak akkor van szükség, ha az egyházi hatóság nem venné figyelembe a temetési szabályzat második pontját, amely az egészségügyi szabályok pontos betartására vonatkozik.

Eddig tart Raibler Ferenc lelkész nyilatkozata. A szubotícai római katolikus közvélemény most kíváncsi érdeklődéssel várja a fejleményeket a Funero ügyében.

Magyar Domokos

Nem csak kenyérből él az ember!

Ha kultúrügyeit is hi akarja elég tenni, most könnyen és olcsón megszerezheti a viágírodalom értékesebb újdonságait

Junius elején indul meg

A Kiválasztottak

15 kötetes új sorosata

Kedvezményes előjegyzés junius 15-ig

Elégett egy szubotícai munkás

Egő cigarettával aludt el és reggelre holtan találták

A szubotícai rendőrségi ügyeletnek szerdán reggel jelentették, hogy az ötödik kör Palmaticseva-ucca 102. számú házban egy ember összeégett. A rendőrség részéről Mijatov Tosa ügyeletes rendőrkapitány és Gyuricsics Miletta tiszta orvos mentek ki a helyszínre és a rendőrség megindította a nyomozást.

A Palmaticseva-ucca 102. számú ház előtt ekkor már többszáz főnyi tömeg gyűlt össze annak a hírnök a hallatára, hogy a házban megégett egy ember. A rendőrségnek először az uccán kellett rendet teremteni, hogy a bizottság az udvarban nyugodtan végezhessen dolgát, mert a kíváncsiak be akartak hatolni az udvarba.

Mijatov Tosa rendőrkapitány a helyszínen kihallgatta a ház lakóit és megállapította, hogy az összeégett embert Lajo Istvánnak hívják, harmincnégyéves, napszámos, nőtlen. Kedden éjszaka Lajo szokása szerint részegen ment haza szülei házába, ahol a kamrában lakott. Szülei nem vették észre, hogy mikor jött haza. Reggel korán kelt a család. Lajo apja kora reggel munkába ment, anyja a piacra ment és amikor nyolc óra tájban visszatért, az udvarban füstfelhőt látott gomolyogni. A bezárt kamrához ment, kifeszítette a kamra ajtaját és ekkor borzalmas látvány tárult eléje. Az ágyban a szalmazsákra feküdt harmincnégyéves fia. Az arca zöldessárga volt és látszott, hogy a füst megmérgezte a szerencsétlent. Az asszony kirohant az udvarba és segítségért káltozott, majd az uccára ment és fellármázta a szomszédokat.

A rendőrség megállapítása szerint Lajo István kedden éjszaka ittasan ment haza és égő cigarettával feküdt le. A cigarettát a szalmazsákra esett, de a szalma nem gyulladt lángra, hanem lassan égett. A kamra hamar megtelt füsttel és a részeg ember anélkül, hogy felébredt volna, meghalt. Amikor az anyja kinyitotta a kamra ajtaját, a szalma lángra lobbant. A szomszédok nyomban értesítették a rendőrségi ügyeletet; mások pedig megkezdték az oltást és sikerült is a tüzet lokalizálni, még mielőtt Lajo István holtteste teljesen elégett volna. A rendőri bizottság megállapította, hogy a halál fulladás és az égési sebek okozták.

Miután a rendőrség megállapította, hogy Lajo István haláláért senkit sem terhel felelősség, nem rendelték el a holttest felboncolását.

A végzetes műkedvelő előadás

Agyonlőtte kedvesét és öngyilkos lett egy pozsegai leány

Pozsegáról jelentik: Véres szerelmi dráma látszódtott le a szerdára virradó éjszaka a szlavóniai Vetovó községben: egy huszéves leány apja vadászfegyverével agyonlőtte tizenkilencéves kedvesét, majd maga ellen fordította a fegyvert.

Marics Dragutin tizenkilencéves kovácslegény nemrégén megismerkedett Marcel Anka huszéves jómodu és igen csinos parasztlánnyal. A leány és a fiu naponta találkoztak és a rokonszenv csakhamar szerelemmé fejlődött. A kis községben mindenki tudott a kovácslegény és a leány szerelméről. Az elmúlt héten azonban váratlan fordulat történt. A leány egy műkedvelő előadásban szerepelt és a faluban az a hír terjedt el, hogy a leány otthagya a kovácslegényt és partnerébe szeretett bele. A találkozások a kovácslegény és a leány között valóban meg is szüntek és később, amikor a leány újból kezdett hozzá közeléni, a fiu elutasította.

A leány több ízben könyörgött a fiunak, hogy térjen vissza hozzá, de a legény hajthatatlan maradt és Marcel Anka buskomorságba esett. Szülei előtt többször hangoztatta:

— Csak Drágó segíthet a bajomon, vagy a halál. Vasárnap a leány meghallotta, hogy az utóbbi napokban Marics Dragutin egy más leányt kísért haza. Ekkor elhatározta, hogy megöli a legényt. Kedden este tizenegy óra körül felkelt, magához vette apja megtöltött kétsővű vadászfegyverét és elment a fiu lakására. Marics Dragutin nyitott ablak mellett aludt, a leány bemászott a szobába, a fiu mellének szegezte a fegyvert és elsütötte. A sörtek szíven találták Maricsot és azonnali halált okoztak.

Marcel Anka ezután visszatért szülei házába és az udvarban egy alfama alatt szíven lötte magát. Ő is nyomban meghalt. Levelét hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy egy héttel ezelőtt álmában egy fekete ruhás asszony jelent meg előtte és azt mondta neki:

— Te ebben az évben meghalsz!

— Nem akartam megvárni — írta levelében — míg a halál eljön értem és ezért dobtam magam a halál karjaiba. Szerettem Drágót nagyon, de ő azt hitte rólam, hogy rossz vagyok.

Oszlajkról bizottság szállt ki a helyszínre és megindította a nyomozást.

Nagyméretű csempészésen értek tetten Párisban és Amerikában diplomatákat

A volt párisi afgán követ címére egymillió frankot érő narkotikum érkezett — Egy amerikai kínai alkonzul felesége milliós értékű ópiumot csempészett az Egyesült Államok területére

Párisból jelentik: Páris legújabb szenzációja egy nagy diplomáciai botrány, amelynek középpontjában a volt párisi afgán követ, *Ghulan-Nabi* kán áll. Néhány héttel ezelőtt több láda érkezett az afgán követ címére Párisba. A ládákon a szokásos felírás állt: »Diplomáciai poggyász«, úgyhogy a vámhatóságok a ládákat nem vették vámkézelés alá. Nadi kánt időközben Moszkvába helyezték át és így a poggyászt is átrakták, hogy továbbítsák a címére. A sok szállítás és átrakás közben az egyik láda megsérült és tartalma kiömlött. A vámhatóságok meglepetéssel látták, hogy a ládákon jelzett ruhanemű helyett pléhdobozok vannak a poggyászbán, amelyeknek tartalma gyanús fehér por. A külügyminisztérium engedélyvel felbontották a többi ládát és is meggyilkben ugyanazt a fehér port találták, amelyről a vegyvizsgálat megállapította, hogy heroin, az egyik legveszedelmesebb narkotikum.

A több mint egymillió frank értékű heroin felfedezése nemcsak a közvéleményben keltett felháborítást, hanem a hivatalos politikai körökben is, mert a volt követ *Amanullah* afgán exkirály személyes jóbarátja. A Paris Midi értesülése szerint nem a lefogott négy

láda volt az egyedüli heroinszállítmány, amely az utóbbi hónapokban az afgán követ címére érkezett. A lap szerint a követ valóságban iparszerűen foglalkozott a heroin csempészésével és árusításával. Megállapították, hogy a négy ládát *Elzászból küldték Párisba* és feladóként egy mülhausemi állítólagos vegyész-mérnök szerepel. A nyomozás most főleg arra irányul, hogy kik voltak a párisi afgán követiség rendszeres vásárlói. A Paris Midi szerint ezeknek nagyrésze a párisi diplomaták közül került ki és a lap szerint az ügyben még szenzációs meglepetések várhatók.

Newyorki jelentés szerint az amerikai vámőrök megvizsgálták a kínai alkonzul feleségének csomagjait és azokon nagymennyiségű ópiumot, valamint száz nagyrészt selyemruhát és nagymennyiségű csipkét találtak. Az ópium értékét egymillió dollárra becsülik. Az alkonzul felesége a vámhatóságok eljárását a diplomáciai jogok flagrans megsértésének tartja és azt állítja, hogy az ópiumot barátai küldték ajándékba az Egyesült Államokban lakó hozzátartozóknak, de ő nem tudta, hogy a csomagok ópiumot tartalmaznak.

Elfogták Ljapcsev bolgár miniszterelnök merénylőjét

Megtalálták a fegyvereket, amelyekkel a miniszterelnök autójára lőttek

Szófiából jelentik: Hivatalos közlés szerint kedden este Plovdiv közelében letartóztatták öt személyt, akikről megállapítást nyert, hogy résztvettek abban a merényletben, amelyet néhány nap előtt Ljapcsev bolgár miniszterelnök autója ellen követtek el.

A merénylőknel megtalálták azokat a fegyvereket is, amelyekkel az autóra lőttek.

A rendőrségen kihallgatták a letartóztatottakat, akik előbb tagadni próbáltak, később azonban részletes beismerő vallomást tettek.

A letartóztatott merénylők neveit nem hozták nyilvánosságra, mert a hatóság azt hiszi, hogy a merénylőknek büntetésük is van.

Le akarja törni a halárákat a beljei halászat új bérlője

A beljei halászat árai irányítják Középeurópa halárait

Novisadról jelentik: A pénzügyminisztérium — amint ismeretes — a május tizenhetedikén megtartott árlejtésen a beljei állami uradalom halászati jogát és halászati területének bérletét Mijatovics György, temesvári birtokosnak és halászati bérlőnek adta bérbe, aki augusztus elején át is veszi a bérletet, amelyet nagyszabású haltenyésztéssel kíván fejleszteni.

Mijatovics György Romániában a Denta melletti volt gróf Karácsonyi-féle halászati területet bérel, amelyet hosszabb ideig a szuboticei Közgazdasági Bank bérelt, továbbá a bilédi és knezi halastavak és a Temes és a Bega egész területén a halászati jog bérlője.

Mijatovics György, a napokban írta alá a pénzügyminisztériumban a májusi tizenhetedik árlejtés eredményeképpen az állammal kötött szerződést és szerdán Novisadról Apatinba ment, hogy az augusztus elsején átveendő bérletre vonatkozó utolsó intézkedéseket a helyszínen megtegye.

Mijatovics György, a *Bácsmegyei Napló* munkatársának a beljei halászati terület kiaknázásáról, behurhálásáról a következőket mondotta:

— A május tizenhetedik árlejtésen, amelyen a pénzügyminisztérium felhívására vettem részt, bérbevettem a beljei uradalom 44.000 hold területen levő dunai halászatot kívül, a karapandzi mesterséges halastavának halászatát. Ehhez a bérlethez a dunai halászatot kívül, a karapandzi mesterséges halastó és a kopacevői vad halastó bérlete is hozzá tartozik. A bérlet tárgyát képező területen, a háboru előtti 220 vagon halat termeltek, ellenben amióta az állam kezeli ezt a halasterületet, 40—50—80 vagon volt a rendszeres haltermés. Szaktudásom, összeköttetésem és sok évi tapasztalataim alapján, bizonyos vagyok benne, hogy ezt a mennyiséget sokszorosan fogom tudni fokozni. *Új piacokat teremtek a jogosltv halak számára és azokat Varsóba, Bécsbe, Budapestre, Berlinbe, Temesvárra, Aradra és más nagyobb központokba fogom elszállítani.* A bérlet központja Apatin lesz, ahol négyszáz család foglalkozik halással. Tizenkilenc halgyűjtő állomást fogok létesíteni, ame-

lyeknél az összes régi szakértő háaszokat továbbra is alkalmazni fogom Karapandzsán, a mesterséges tónál négy-ötmillió dinárt szándékozom befektetni, hogy ezt a halastavat tökéletesen berendezem és üzembe helyezem.

— A halexport érdekében öt speciális halszállító vagonot rendeltem, amelyekben a halakat jégbehevűve és romlás ellen megóva, gyorsan elszállíthatom azokra a piacokra, ahova a külföldiek irányítva vannak. A nagy világvárosi központokban eladási helyeket, a szükséghez képest fiókokat létesítek, de ilyenek az országban több helyen, így Beogradban, Noriszonban, Szubotícán, Pansevón és Osziyejen is fognak létesülni.

— A mi vizeinkben, főleg ponty és harcsa él, de sok kecsge is van. A mesterséges halastóban, Cseh-szlovákiából hozott ivadékokat fogok elhelyezni, amelyeket tengerivel fogok etetni és már jövő őszre a karapandzai mesterséges halastó teljesen üzemből lesz. Remélem, hogy csak Karapandzsán 180—200 vagon haltermelés lesz.

— Az állam nem tudott piacokat teremteni, még azt a kevés mennyiséget, amit termelt sem tudta értékesíteni, mert a bürokratikus rendszer mellett a komercialis érdekek háttérbe szorultak. Az állami kezelés mellett még a termelt hal mennyiségét sem tudták a vevőkhez eljuttatni. Apatinban konzervgyárat szeretnék létesíteni, ahol az exportra nem alkalmas és beföldön el nem adott halakat konzerválnám, egy legújabb konzerválási rendszer szerint.

— Hangsúlyozni kívánom, hogy bérletem finanszírozásánál, kizárólag belföldi tőkét és belföldi munkásokat kívánok igénybe venni. Gondoskodni kívánok arról, hogy az apatini halászok megélhetése teljesen biztosítva legyen. Programom legfőbb pontja, hogy létrejerm a Jugoszláviában érvényben levő halastalan magas halárákat. Erre módom lesz, mert *aki kezében tartja a beljei uradalom halászati jogát, az irányítja Középeurópa halárképződését.* Olyan árakkal fogok dolgozni, amelyek versenyképesek lesznek mindennél.

Ujabb feljelentések Elekes Tivadar ellen

Csütörtökön dönt a vizsgálóbíró az autókereskedő vizsgálati fogságáról

Novisadról jelentik: *Elekes Tivadar*, a novisadzi *Volan*-cég volt üzletvezetőjének ismeretes bünygyében egyre újabb feljelentések érkeznek részben a novisadzi rendőrséghez, részben pedig az ügyészséghez.

Dr. *Händler* Zsigmond ügyvéd, a legnagyobb összeggel érdekelt *Novák-Kopasz* Péter, szentai birtokos jogi képviselője, szerdán újabb beadványt intézett az államügyészséghez és a vizsgálat kiegészítését kérte arra vonatkozólag, hogy *Elekes* a *Volan*-cég főnökének *Novák-Kopasz* Péternek tudtán kívül eladta a *Djokics* és *Vucso* beogradai autókereskedőcégtől bizonyos mennyiségű autót és a kocsi ellenértékével nem számolt el. Hasonlóképpen feljelentést tett *Elekes* ellen a *Djokics* és *Vucso*-cég is.

Szerdán délelőtt *Jovanovics* Milán sabáci autókereskedő tett feljelentést *Elekes* ellen. *Jovanovics* Milán a világháborúban nagy hadikárokat szenvedett és az állam két német jóvátételi traktorral kártalanította. *Jovanovics*nak saját traktorai voltak és az állammal kapott gépeket *Elekes*nek adta át bizományba. *Elekes* huszezer dinár előleget adott *Jovanovics*nak, később hatvannyolcezer dinárért adta a traktorokat, de a negyvennyolcezer dináros különbözettel nem számolt el.

Pepriesics Milán vizsgálóbíró szerdán folytatta *Elekes* kihallgatását. Az autókereskedő vizsgálati fogságáról minden valószínűség szerint a csütörtöki nap folyamán történik döntés.

Az afgán exkirály állást keres Rómában

Amanullah emlékirataiban akarja leleplezni az afgán forradalom kulisszatitkait

Berlinből jelentik: A *Deutsche Allgemeine Zeitung* *Amanullah* volt afgán király nyilatkozatát közli, amelyben cáfolja azokat a híreket, hogy Afganisztánból kivesekelt dusan megrakva érkezett Európába. *Amanullah* kijelentette a lap munkatársának, hogy az európai viszonyokhoz mérten igen szerény vagyona van, amely legfeljebb 6—8 hónapra biztosítja megélhetését. Éppen ezért kiadásait máris jelentősen korlátozni kellett. Öccsét családjával együtt valószínűleg egészen egyedül marad Rómában és itt valószínűleg egészen egyedül marad Rómában és itt szeretne valamit jobb állásban elhelyezkedni. Feleségét és gyermekeit a királyi testőrség tisztjával együtt Konstantinápolyba küldi, a gyermekek mellé felvett nevelőnőt pedig el fogja bocsátani. A volt király azon is gondolkodik, hogy megtartsa-e török származású háziorvosát, aki pedig legutóbb már kijelentette neki, hogy díjazás nélkül is hajlandó mellette maradni.

Ami a jövőt illeti, *Amanullah* a legnagyobb reményekkel van eltelve. A volt afgán király elmondta, hogy meg akarja írni emlékiratait, amelyekben leírja a leplelt az afgán forradalom igazi okairól és a kuliszszák mögött folyt játékról. Kijelentette a volt király, hogy Bombayban már több angol kiadó tett neki ajánlatot, de emlékiratait még nem kötötte le és Rómában még folytatja a kiadókkal tárgyalásait. *Amanullah* végül kijelentette, hogy meggyőződése szerint legkésőbb egy éven belül újra bevonul *Kabulba*, még pedig az afgán nemzet egyenes kívánságára.

A budapesti Földhitelbank csődügye a bíróság előtt

A budapesti törvényszék kétheti időt adott a banknak a végleges állásfoglalásra

Budapestről jelentik: A Földhitelbank ügyeinek rendezése körül még folynak a tárgyalások, a bank immobilitásának kérdése azonban már hivatalos fórumok elé került, mert a Földhitelbank ellen csődöt kértek és ezt a kérelmet szerdán tárgyalta a budapesti törvényszék. A csődnitási kérvényt dr. *Szilcs* Sándor budapesti ügyvéd adta be egy kiskoru ügyfele nevében. Az ügyvéd a tárgyaláson bejelentette, hogy kiskoru ügyfelének 21.000 pengős betéje volt a banknál elhelyezve, ezt többször fel akarta venni, de a bank a kifizetést megtagadta és amikor közjegyzőt bíztak meg a pénz felvételével, illetékes egyének a bankban azt válaszolták a közjegyzőnek, hogy ezidő szerint nem látnak tisztán a bank ügyeiben és ezért a pénzt nem hajlandók kifizetni. A közjegyző erről jegyzőkönyvet vett fel és ezt a jegyzőkönyvet az ügyvéd a tárgyaláson becsatolta az iratokhoz.

A tárgyaláson több más hitelező is megjelent, akik dollárbetét és egyéb követelésekkel lépnek fel a bank

ellen és ezek is csatlakoztak a csődnyitási kérelemhez. A törvényszék a tárgyalásra megidézte a Pénzügyi Központot is, amelynek ügyésze a bíróság által hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy a Pénzügyi Központ vizsgálata még tart, tehát ezidőszámtal nem lehet végleges nyilatkozatot a bíróságnak arra a kérdésre, hogy a bank ügyeinek szanálását a Pénzügyi Központ elvállalja-e.

A Földhitelbank képviselőjében dr. Valda Ödön ügyvéd jelent meg a tárgyaláson és kijelentette, hogy a bank jelentékeny vagyontárgyainak értékesítése felől tárgyalások folynak, így többek közt egy cseh-szlovák érdekeltséggel, amely a bank ingatlanainak egy részét magához akarja váltani. A bank képviselője kérte a bíróságot, hogy adjon két heti haladékot és ez alatt a banknak módjában lesz végleg állásfoglalni és akkor a hitelezők kérése tekintetében is nyilatkozatot tud majd tenni.

A törvényszék a tárgyalást július 26-ikára halasztotta és kötelezte a Pénzügyi Központot, hogy ezen a tárgyaláson határozott nyilatkozatot tegyen arról, hogy a bank ügyeinek rendezését vállalja-e vagy sem és felhívta a Földhitelbankot, hogy ezen a tárgyaláson határozott kijelentést tegyen arra nézve, elismeri-e a csődöt kérő hitelezők követelését, van-e kifizetés az ügy rendezésére és hogyan kívánja a hitelezőket biztosítani. A tárgyalásvezető tanácselnök megjegyezte, hogy a bank ügyeinek tisztázásához köztudomásúan számos egyén érdeke fűződik és épen ezekre való tekintettel, akik annakidején bizalmukban részesítették az intézetet, közérdekből is kívánatos, hogy ez az ügy a legrövidebb időn belül jobbra vagy balra eldőljön.

Amerikából haza

— a börtönbe

Tizennyolc év előtti sikkasztásért letartóztatták a volt vrbciai jegyzőt

Osziékről jelentik: Nagy szenzációt keltő letartóztatás történt szerdán délelőtt Osziéjken. A rendőrség emberei letartóztatták Kovácsévics Milánt, Vrbcia szlavóniai község háború előtt volt jegyzőjét, aki kedden érkezett vissza Amerikából Osziéjke és szüleinek Ruzsina-uccai lakásán szállt meg.

Az érdekes letartóztatás előzményei tizennyolc évvel ezelőtti időkre nyúlnak vissza. 1911-ben nagy szenzációt keltett egész Szlavóniában, hogy Kovácsévics Milán a Virovitica melletti Vrbcia község akkori jegyzője "tizenhatezer korona" hivatalos pénzt elsikkasztott és megszökött. A sikkasztó jegyző ellen közzélevelet adtak ki, Kovácsévicsnek azonban sikerült Amerikába menekülnie, ahol új életet akart kezdeni. Sokféle foglalkozással kísérletezett, volt pincér, szákhordó, vendéglős, de a sikkasztott pénz nem hozott szerencsét: Kovácsévics Milán tizennyolc év alatt sem tudott vagyont gyűjteni Amerikában és a honvágy végül is hazaiúte Európába. Kedden mint teljesen szegény ember érkezett vissza Osziéjke és szüleinek szállt meg. A volt jegyző azt hitte, hogy büne feledésbe merült és remélte, hogy a tizennyolc évvel ezelőtti elkövetett sikkasztásért most már nem fogják felelősségre vonni. Ebben a reményében azonban csalódott, mert amikor az osziéjki rendőrségnek tudomására jutott, hogy visszajött, nyomban detektívek mentek ki a Ruzsina-uccai lakásra és Kovácsévics Milánt visszaérkezésének másnapján letartóztatták.

HIREK

Kisfiú 1929

Valamelyik nap találkoztam Vele. Vele a Kisfiúval. A kisfiú szabályos, sőt illemszabályos, tisztára mosdatott ragyogófejkete-szemű gyermek. Pontosan olyan, amilyennek a szétszedhető harmonikás képeskönyvek a jó Lacikát ábrázolják. A célszerűen sötétbarna felsőpőn hibátlanul megkötött masni, nem kóc, nem görcs, nem libeg, nem fityeg, akkurátus, rendes, úgy feszül most is, ahogy anyuka reggel odaálmodta azt a másnit. Békásszándot. Hát a feketéket? Ez már igen. Mi? selymesszőke hajacska.

Jó kis fiú.

Beszélgelni kezdünk. Megkérdezte láttam-e a béekásszándot. Hát a feketéket. Ez már igen. Mi?

— Ezek a kapucinerek, — így mondja — ezek a kapucinerek tudnak játszani, határozottan tudnak játszani. Elmegetne hozzájuk labdatechnikát tanulni a szánd, csak az a baj, hogy a kapu előtt határozatlanok. Tulkombinálják a helyzeteket. Skót iskola.

Apró szeplőkkel pettyezett homlokán végigvezeti a kezét. Komolyan, szinte méltóságteljesen, mint egy öreg rutinier bankigazgató, aki épen az enedékes tőzsdéi betörést agyalja ki. Komoly kisfiú. Kezdek tisztelgetni nézni arra a másnira. Ennek a gyereknek igaz van, a szánddal, meg a béekával, meg a többivel. Ez

a gyerek olyan tájékozott a labdarugói téreken, mint egy viharezett sportirovatvezető.

— Hogy sikerült a vizsga? — kérdezem némi szünet után és meglehetősen bátoritanul.

Legyint:

— Átmentem. Hála Isten megvolt a vizsga. Jövőre felforgatjuk a csapatot az osztályban, a Sikorovicst balszélre tesszük, én megyek kapuba...

— Bizonyítvány?

Legyint:

— So, so...

Kedveskedni akarok neki. Ott akarok csiklandozni, ahol a legegényebb a gyermekem gyermeki lélek, amint ezek a pedagógiai szakmunkában olyan szabatosan megírják. A fantáziájához akarok férközni.

— Hát most azért lehet majd meséskönyvezni, n? Itt a szünidő. Jancsi és Juliskát lehet olvasni, Hőféhért, Argvirus királyfit...

Pámnéz. Csodálkozva és egyuttal közönyösen. Csodálkozva a mondottaknak és közönyösen a mondottak lényegét illetőleg. Mindamellett nem akar udvariattal lenni, ezért minden meggyőződés nélkül ráhagyja:

— Igen... persze...

Ahogy a felnőttek szoktak belenyugodni a gyermeki fantázia zabolátlanságába, amikor Jancsi, vagy Fista afféle hamisítatlanul gyermeki kérdéssel zaklatja a környezetét. Olyan kérdéssel, amelyik gyermekesen értelmen ugyan, de mégis zavarba hoz, mert hamarjában nem tudunk rá kielégítő választ találni.

Az igennel és a perszennel több mondanivalója már nincs is Hőféhére számára. Szegény Hőféhére helyettára került nála a hét törpével egyetemben. Ugyanez a mostoha sors jutott osztályrészül Hűvelk Matyinnak és társainak is. A kisfiú már nem lapozza lelkendezve a meséskönyvet, nem érdeklődik a hintaló és az építőkocka, a madarak körül legjobban a Sárga Madarat szereti, amelyik most repülte át az Óceánt és pontosan tudja a Paolino-Schmeling meccs menetszámát.

Kisfiú 1929.

Nem tehetek róla: ábitattal és bizonyos áradó respektussal nézek a szemébe, a nadrágra, a másnira és a kékeres, maszatos gyermekkezére, amelyben szabályosan feljutt ötös számú futballabdát szorongat. Mintha egy Marslakó, vagy Vénuszembere lenne. A kisfiú ma hétfőes, a kisfiú tehát egészen biztosan végig fogja élvezni a legcsodálatosabb muzsikát: a jövő zenéjét. A kisfiú meg fogja énni a háztetőre montírozott repülőtereket, a fényképet már táviratban fogja elküldeni az ideáljának és a másik szobába jár majd át beszélőmózt hallgatni.

A kisfiú a jövő Marslakója. Furosa elgondolni: én már por és hamu leszek akkor, amikor ő még mindig élet és akarat lesz. Ambíció, cél, terv és vágy lesz. Ember lesz. A futballabdát majd eldobja és helyette csillagokat vesz a kezébe, amely akkor már nem lesz kékeres, hanem barázdás, árkos és kemény. Építő kéz lesz.

Ezért szorítok most kezét vele, valami önkéntelen tisztelettel.

Debreczeni József

*

VÁROSI SZÍNHÁZ. Szerda, július 17-ikén a világhírű doni kozákkórus hangversenye.

Jegyeladás délelőtt 10—12 és délután 4—7 óráig a színházi pénztárnál.

*

— Korosec Anton közlekedésügyi miniszter átutazott Szubotícán. Korosec Anton közlekedésügyi miniszter, aki Prágában volt az Oreo nevű szláv katolikus testvérközösség nemzeti kongresszusán, kedden este Szubotícán keresztül Beogradba utazott. A szubotícai állomáson dr. Borkó Jakab vasutigazgató és Gregorius Franja állomásfőnök várták a minisztert, aki szalonkocsijában fogadta őket és hosszasan elbeszélgetett velük.

— A közoktatásügyi miniszterterlem elbocsájtott egy szubotícai tanítót. A közoktatásügyi miniszterterlem értesítette a szubotícai tanfelügyelőséget, hogy a lefolytatott fegyvelmi eljárás után elbocsátotta állásából Markovics Koszta szubotícai elemi iskolai tanítót, aki Tavankuton a Vukovic-sori elemi iskolában teljesített szolgálatot.

— Vracse város 300.000 dinár értékű Agrárbank-részvényt jegyzett. Vracse-ről jelentik: A város legutóbb megtartott havi közgyűlésén Jovanovics Szvetolik polgármester javaslatára 300.000 dinárt szavaztak meg a szabadalmazott Agrárbank részvényjegyzésének céljaira.

— Kinvezészek a valdasági pénzügyi igazgatásban. Beogradból jelentik: Öfelsége Alekszandar király ukázzal a noviszadi pénzügyigazgatósághoz adóinspektorokká nevezte ki Pavlovics Mihályt és Szvirca Jovánt, Odszacia adópénztárnoknak pedig Cseljunszki Martin szombori tisztviselőt.

— Új törvényszéki jegyző. Az igazságügyminiszter Miletics Mita joghallgatót a szubotícai kerületi törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— Vizsgálóbírói kirendelés. A szubotícai kerületi törvényszék vizsgálóbírója, Rádovics Szeretén törvényszéki bíró megkezdte rendes nyári szabadságát. A vizsgálóbírói teendők ellátására Tászics Alekszander törvényszéki bíró rendeltek ki.

TÖZSDE

■ ■ ■

Zürich, július 10. (Zárlat.) Beograd 9.1275, Páris 20.355, London 25.2275, Newyork 520, Brüsszel 72.25, Milánó 27.20, Madrid 75.50, Amszterdam 208.85, Berlin 123.84, Bécs 73.125, Szófia 3.755, Prága 15.385, Varsó 58.30, Budapest 90.65, Bukarest 3.685.

Zagreč, július 10. (Zárlat.) Páris 222.10—224.10, London 276.09—276.89, Newyork 56.77—56.97, Zürich 10.940—10.9740, Milánó 297.05—299.05, Amszterdam 226.50—229.50, Berlin 1355.50—1358.50, Bécs 800.14—803.14, Prága 168.20—169, Budapest 992.03—995.03.

Noviszadi terménytőzsde, július 10. Buza bácskai 79—80 kg. 210—212.50, bácskai tiszavidék 79—80 kg. 217.50—222.50, bánáti paritás Vrsac 79—80 kg. 210—212.50, szerémi 79—80 kg. 210—212.50. Árpa bácskai új 63—64 kg. 160—165, tengeri bácskai 210—212.50, bánáti 207.50—210, szerémi 210—212.50. Liszt Ogg és Og bácskai 302.50—312.50, 2-es 282.50—292.50, 5-ös 267.50—277.50, 6-os 260—265, 7-es 240—250, 8-as 140—150. Korpa bácskai, szerémi és bánáti jutazsákokban 120—130. Irányzat: változatlan. Forgalom: 59 vagon.

Szombori terménytőzsde, július 10. Buza bácskai vasut 202.50—207.50, rozs 185—190, zab 182.50—187.50, árpa takarmány 64—65 kg. 200—205, tavaszi 67—68 kg. 220—225, Baranya 60—70 kg. 235—240, új árpa 62—63 kg. 150—160, tengeri 205—210. Lisztok: 0-ás 295—305, kettes 270—280, ötös 250—260, hatos 230—240, hetes 220—230, nyolcas 160—170, korpa 125—135. Irányzat: csendes.

Budapesti gabonátőzsde, július 10. Határidőzlet: Buza októberre 23.32—23.48, zárlat 23.47—23.48, márciusra 25.47—25.70, zárlat 25.68—25.69. Rozs októberre 18.60—19, zárlat 18.96—18.98, márciusra 20.50—23.83, zárlat 20.78—20.80. Tengeri májusra 18.50—18.67, zárlat 18.64—18.66, júliusra 22.90—23, zárlat 22.89—22.90. Készárúpiac: buza 21.85—23.85, takarmányárpa 18.50—20, tengeri 22.80—24.50, korpa 12.50—12.75, rozs 17.50—17.75, repce 43—44, zab 17.80—18.75.

Csengol terménytőzsde, július 10. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza júliusra (120 egynegyed) 120 ötnyelcad, szeptember (125) 125 háromnyelcad, decemberre (131) 131 egynegyed. Tengeri júliusra (93 hétényelcad) 93 ötnyelcad, szeptemberre (96 háromnegyed) 96 ötnyelcad, decemberre (92 háromnyelcad) 92 háromnyelcad. Zab júliusra (44 és fél), szeptemberre (45 hétényelcad), decemberre (48 hétényelcad). Rozs júliusra (92 és fél), szeptemberre (97 egynegyed), decemberre (102 egynyelcad).

Winiépegi terménytőzsde, július 10. Középfolyamok: Buza júliusra (141 hétényelcad) 142 és fél, októberre (137 ötnyelcad) 138 egynyelcad, decemberre (134 egynegyed) 134 ötnyelcad.

— A román kormány válasza a magyar kormány-nak az optáns ügyben. Bukarestből jelentik: A külügyminiszter részéről kijelentették, hogy a legutóbbi magyar javaslatra, amelyet a bécsi optánsör tárgyalásán terjesztett elő és amely arra vonatkozik, hogy az optánsügy bizonyos pontjait a Népszövetség főtítkársága elé terjesszék, a román kormány jegyzéket intéz a magyar kormányhoz és a jegyzékben kifejti azokat az okokat, amelyek miatt nem fogadhatja el ezt a megoldást.

— Elbocsátották állásából egy technikai igazgatóság mérnököt. Beogradból jelentik: Az építésügyi miniszter elbocsátotta a szolgálatból Stepanec Ljubomir noviszadi tartományi technikai igazgatóság mérnököt, akit néhány nappal ezelőtt a büntetőtörvénykönyv 91. és 103. szakaszai alapján vád alá helyeztek.

— A Matica megírta Zmaj Jovanovics Jovan élettrajzát. Noviszadról jelentik: A Matica Szrpszka irodalmi bizottsága kedden délután hat órakor Vrhovac Radivoj elnökletével tartott ülésén a folyóúgyvek letárgyalása után elhatározta, hogy négy irodalmi munka megírására pályázatot ír ki és ezek jutalmazására egy 20.000 dináros és három 10.000 dináros díjat tűz ki. A 20.000 dináros díj Zmaj Jovanovics Jovan élettrajza megírójának jutalmazására fog szolgálni. A pályázati határidő 1931. december 31-ike. Egy szépirodalmi, egy szociálpolitikai, egy gazdasági és etikai munkát 10—10.000 dinárral fog a Matica jutalmazni. A három mű benyújtásának határideje 1930. szeptember 30-ika. A pályadíjakat a Matica Osztójics Jovan és Terézija alapítványából fogja fedezni. Az irodalmi bizottság ülése után a Matica igazgatósága tartott ülést, amelyen a Matica Kralja Petra uccai épületének átalakításának kérdését vitatták meg. A Matica elhatározta, hogy a Kraljica Mária utra néző épületoldalon tiz üzlethelyiséget létesítenek. Az építési munkálatokkal Poznyakov Szergiej noviszadi építési vállalkozót bízták meg, aki a munkálatokat rövidesen meg is kezdi.

— Elküldték az új crvenka katolikus lelkész. Noviszadról jelentik: A crvenka katolikus hitközség vasárnap iktatta be új plébánosát. Nägele Józsefet, aki a Szrpszki Mileticsre áthelyezett Haug Márton plébános helyére került. Az egyházi szertartást dr. Acél Gyula bresztováci esperes-plébános végezte.

— **Hivatalos órák a törvényszéken és járásbíró-ságon.** Az igazságügyminiszter rendelete szerint júliustól szeptember 30-ig a törvényszéken és járásbíró-ságon a hivatalos órák reggel fél nyolc órakor kezdődnek és déli fél egy óráig, délután pedig négy órától hat óráig tartanak. Ehhez képest a szubotocai törvényszéken és a hozzátartozó szubotocai, szentai és topolai járásbíró-ságoknál péntektől, július 12-étől kezdve szeptember 30-áig a fenti hivatalos órák lesznek érvényben. A bírósági iktatók és telekkönyvi hivatal a felektől beadványokat délelőtt fél kilenctől déli félegy óráig fogadnak el és felszólítják az érdekelteket, hogy ezeket a hivatalos órákat a saját érdekében vegyék figyelembe.

— **A belacrkvai gimnázium növendékeinek hangversenye Szremszkamitrovicán.** Szremszkamitrovicáról jelentik: A belacrkvai gimnázium növendékeinek harminchat tagú ének- és zenekara szerdán este kitűnően sikerült szimfonikus hangversenyt rendezett Szremszkamitrovicán. A műsor keretében Mozart és Grieg kompozíciói, továbbá karénekek kerültek előadásra. A nagyszámú közönség lelkes tapsal jutalmazta a zene- és énekkar művészi produkcióját. A diákmuzsikusok Szremszkamitrovicáról Sabáca és más szerbiai városokba látogatnak el vendégszereplésre.

— **Ujjászervezték a Noviszad—Szremszkamitrovica közötti autóbusszforgalmat.** Noviszadról jelentik: Szremszkamitrovica és Noviszad között egy rumai és egy írői vállalat bonyolítja le az autóbusszforgalmat. A közönség köréből sok panasz hangzott el amiatt, hogy üzleti okokból mindkét vállalat ugyanabban az időben indítja el kocsijait, ami hátrányos az utazókönzönségre nézve. Ebben az ügyben Szremszkamitrovicán szerdán közlekedési ankétet tartottak, amelyen többek között Jakovljević rumai főszolgabíró, Szeics rumai mérnök, Profes szerémségi tartományi közlekedési előadó és Ignjatovic mitrovicai rendőrfőkapitány vettek részt. Az ankét eredményeképpen a két autóbusszvállalat között megegyezést létesítettek arra nézve, hogy ezentúl nem fogják egyidőben indítani kocsijaikat. Az autóbusszok csütörtöktől kezdve már új menetrend szerint indulnak úgy Noviszadról, mint Mitrovicáról.

— **A szombori orvosok feketelistát készítenek a rosszul fizető paciensekről.** Szomborból jelentik: A szombori orvosegyesület dr. Grigorićević Emil elnökelete alatt ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a háziorvosok ezentúl nem évente, hanem három hónaponta nyújtják be számláikat, tekintettel arra, hogy a paciensek egy része pontatlanul fizet. Ezenkívül elhatározták az orvosok, hogy a rosszul fizető paciensekről feketelistát készítenek és a listán szereplő egyénektől csak sürgős segítségnyújtás szükség esetén mennek el.

— **ÉRTEKEZLET A SZUBOTICAI LLOYDBAN.** Július 11-ikén, csütörtökön este fél kilenc órai kezdettel a vaskereskedők, valamint az úgynevezett általános csoportba tartozó, az eddigig zárandóknak 12. szakasza alá eső kereskedők a Lloyd nagyteremben értekezletet tartanak az új zárandórendelet tárgyában. A szubotocai Kereskedők és Gyárosok Egyesülete kéri az érdekelteket — tekintet nélkül arra, hogy az egyesületek tagjai vagy sem — hogy ezen az értekezleten minél nagyobb számban megjelenjenek.

— **A mérges gomba áldozata.** Vrsacról jelentik: Metories Áca ötvenéveses gazdálkodó kedden gombát szedett egy közeli erdőben. A gombát otthon megfőzte és megette. A gazdálkodó néhány perc múlva rosszul lett és szörnyű kínok között meghalt. Az orvosi vizsgálat során megállapították, hogy az elfogyasztott gomba nagymennyiségű mérgeanyagot tartalmazott és ez okozta Metories halálát.

— **Házasság, Beer Irénke (Bačka Topola) és Stenitz Árpád (Peketić)** július 14-ikén tartják esküvőjüket. (Táviratcím: Beer Soma, Bačka Topola.)

— **Átszervezik a szubotocai kereskedelmi alkalmazottak és magánhivatalnokok egyesületét.** A szubotocai kereskedői alkalmazottak és magántisztviselők egyesülete kedd este választmányi ülést tartott. Az ülésen elhatározták az egyesület átszervezését és e célból öttagú akcióbizottságot választottak. A bizottság főfeladata az lesz, hogy tagokat gyűjtsön. Megállapították ugyanis, hogy a szubotocai kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők nagy része nincs megszervezve és még nem tagjai az egyesületnek. Az akcióbizottság működésének befejezése után közzé kell tenni a tagok listáját.

— **Augusztus végéig elkészül a noviszadi népszámlálás végleges statisztikája.** Noviszadról jelentik: A városi tanács szombati ülésén elrendelte, hogy a kerületi osztályfőnökök, akik a népszámlálást vezették, augusztus végéig kötelesek a népszámlálás végleges statisztikájához szükséges munkát elvégezni. El kell készíteniük a lakosság összárszámítását kor, felekezet, nemzetiség és állampolgárság szerint.

— **A hadirokkantak járandóságait ismét a városi tanácsok fizetik ki.** A hadirokkantak járandóságait régebben a városi tanácsok fizették ki, utóbb azonban ezeket a kifizetéseket a pénzügyigazgatóság eszközölte. A miniszter most elrendelte, hogy a hadirokkantak járandóságait újból a városi pénztárak eszközözzék.

— **Scotus Viatort Szarajevóban megoperálták.** Szarajevóból jelentik: Scotus Viator, a világhírű angol publicista Szarajevóban — mint ismeretes — hirtelen megbetegedett. Scotus Viator állapota annyira súlyosbodott, hogy kedden sürgős műtétet kellett végrehajtani rajta. Az operáció kitűnően sikerült és a beteg az orvosok véleménye szerint néhány nap múlva már el is hagyhatja az ágyát. Scotus Viator felgyógyulása után folytatja jugoszláviai tanulmányútját és a tenger-melléket, továbbá Crnagorát fogja felkeresni.

— **Elrendelték a vizsgálati fogságot a csesztetregi jegyző és Brankován Csedomir becskeréki ügynök ellen.** Noviszadról jelentik: A becskeréki ügyészség rendelkezése mult hó 14-ikén letartóztatták Dungyerszki Ferenc csesztetregi jegyzőt és Brankován Csedomir becskeréki ügynököt, akik ellen az a vád, hogy hamis hatósági bizonyítványokat készítettek, amelyeket drága pénzért eladtak az amerikai kivándorlóknak. Miután Dungserszki a hamisításokat hivatalos minőségben követte el, az új korrupcióellenes törvény alapján fognak ellenük eljárni és ügyüket a noviszadi törvényszék fogja tárgyalni. Dungserszki és Brankován a noviszadi ügyészség foházában vannak letartóztatva. A noviszadi vizsgálóbíró napokon keresztül hallgatta ki a vádlottakat, valamint számos tanút és szerdán délelőtt a két vádlott ellen elrendelte a vizsgálati fogságot. A vizsgálati fogság elrendelése ellen a vádlottak a védőtanácshoz felebbezték.

— **Új fogorvos, Szentáról jelentik: Prekajozki Bozsida, Prekajozki Milos szentai esperes-plébános fia,** Németországban a leipzig egyetem fogorvosi fakultásán kitüntetéssel nyert fogorvosi diplomát.

— **Schlesak Augustza palicsi hangversenye.** Óriási érdeklődés előzi meg Schlesak Augustza hangversenyének szombaton, július 13-ikén este kilenc órai kezdettel a palicsi Vigadóban megtartandó hangversenyét. A kiváló hangversenyekesnek szép külföldi sikere után mutatkozik be palicsi nyaralása közben a szubotocai közönségnek és bizonyos, hogy itt is megérdemelten nagy sikere lesz. A hangverseny érdekességét növeli, hogy azon közreműködik Hauser Endre, a nagytehetségű fiatal hegedűművész is, valamint ez alkalommal mutatkozik be Révai Gabriella, a fiatal szubotocai zongoraművész, aki a kísérőn kívül önálló számmal is szerepel. A hívós hangversenyre jegyek a Pressburger-féle cipőüzletben és Palicson a fürdőigazgatóságnál már kaphatók.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

— **Egy szombori származású elektrotechnikus halálos szerencsétlensége Oszijeken.** Oszijekről jelentik: Halálos szerencsétlenség történt szerdán este a Kresnin uccai egészségügyi palota mellett. Kriszt Otmár huszonhétéves szombori származású elektrotechnikus az uccai villanyvezetőket javította. A fiatalember sietésében elfelejtette kikapcsolni az erős áramot és a magasfeszültségű elektromosság halálra sújtotta. Kriszt Otmár, aki nemrég költözött Szomborból Oszijekre aktív sportember volt és halála úgy Szomborban, mint Oszijeken nagy részvétet keltett.

— **Eljegyzés, Klein Margitka (Noviszad) és Bárkány Károly (Temerin)** jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A doni kozákok szubotocai hangversenye.** A doni kozákok legutóbbi nagy sikere után fokozott érdeklődés előzi meg a világhírű énekkar július 17-ikén szerdán este a Városi Színházban megtartandó újabb hangversenyét. A doni kozákok egyszerű kórusa legutóbb Görögországban aratott óriási sikert és újabb igazságtételt tudja során egy hangversenyt rendezni Szubotocán is, amelyre a jegyek a színházi pénztárnál előreválthatók.

— **Gerber-féle Góliát barna sör zamatos, tápláló, izletes és pótolhatatlan.**

— **Július 24-ikéig fogadnak el jelentkezéseket a lourdesi zárandókra.** Dr. Resch Ignác csibi plébános vezetésével — mint közöltük — nagyobb vajdasági zárandócsoporthoz indul Lourdesba. A zárandók'ra július 24-éig lehet jelentkezni. A jelentkezőknek érvényes utlevéllel és a szükséges vizumokkal kell rendelkezniük. Jelentkezéseket dr. Resch Ignác plébános Csib, Bácska, fogad el.

— **Halálra sújtotta a villám.** Vrsacról jelentik: Kedden nagy vihar tombolt Izviste bánáti községben és környékén. Svrakina Jován izvistei gazdálkodó éppen az országúton hajtott kocsijával, amikor megeregt a zápor. Svrakinát utközben villámcsapás érte és holtan forult le kocsijáról, a lovak viszont sértetlenek maradtak. A holttestet csak a zápor elállta után találták meg az arrajáró falusiak.

— **Ha láradt és izgatott, ha álmatlanságban és örökös félelemérzetben szenved, ha hasgörcs, szívfiás, mellnyomás és fuldoklási rohamok kínozzák, akkor igyék reggel éhgyomorral 1—2 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait s elhárítja a vértőlulást. Az emésztés szervek gyógyításának több orvosánára elismeri, hogy olyan tüneteknél, melyek a tápcsatorna tartalmának önmegregzéséből származnak, a »Ferenc József« víz kitűnően beválk. Kapható gyógyszerárakban, dro-gériákban és fűszerüzletekben.** 20

FILM

Két új film

Városi Mozi: **Leopard Lady** — Lifka-Mozi: **A cigányprimás**

Az érdekes cirkusz filmek és az izgalmas bűnügyi drámának szerencsés vegyüléke a **Leopard Lady** című film, amelyet csütörtökön mutat be a Városi Mozi. A legutóbbi szezon egyik legügyesebben megcsinált filmje ez, amely elejétől végig valóságos lenyűgözi a közönséget. Egy vándorcirkuszban állandóan titokzatos gyilkosságok történnek, amelyeknek a színhelyén mindig egy tőpörödött öregasszonyhoz hasonló alakot látnak. Miután a rendőrség nem boldogul, szolgálátába fogad egy fiatal leopárd-szelídítőt, aki a rejtelmes cirkuszhoz szerződik és izgalmas kalandokon és veszedelmeken keresztül leleplezi a titkot, amelynek központjában egy cirkuszi műlovas és annak hatalmas nyája állanak. Páratlanul izgalmas felvonásokon keresztül oldódik meg a bűnügyi rejtély, amelyhez logikusan kapcsolódik egy szellemi történet. Nagyon jó rendezés, szokatlanul tiszta felvételek és kitűnő szereplők gondoskodnak még a film sikeréről: a ragyogó szépségű és játszáni is tudó Jaquelin Logan, Robert Armstrong, Alan Hale és Dick Alexander mind elsőrendű alakítású produkálnak. Egy burleszk és egy filmhíradó egészíti meg ki a műsort, amelyek bizonyosan nagy sikere lesz.

A Lifka-mozi csütörtöki új műsorán **A cigányprimás** című film szerepel. Ez az Amerikában készült film sok naivitással állítja be a budapesti életet, annyira, hogy egyes elképzeléseim mosolyogni kell. A történet azonban érdekes: egy fiatal magyar cigányprimás meghódítja egy Budapesten élő külföldi diplomata feleségét, akinek azt hazudja, hogy elszegényedett grófi család sarja. Az asszony megszökök a cigányprimással és ekkor az elhagyott férj felkutatja a primás családját és hosszából úgy szegényíti meg feleségét, hogy egy előkelő estélyre, amelyen a muzsikus és az asszonyt ünneplik, elviszi a piszkos vályegvető cigánypercenytyot. Az asszonyt sikerül kigyógyítani romantikus szerelméből és a kis kaland után visszatér férjéhez. A film főszerepeit a kitűnő **Várkonyi Mihály** és az elegáns **Irene Reiche** játsszák.

(—)

SPORT

— **Bánáti sporteredmények.** Vrsacról jelentik: Vasárnap mérkőzött a bánáti bajnokságért a vrsaci Dusan Silni a kilindai Sibijával. Eredmény 4:0 Dusan Silni javára. — Belacrkván a vrsaci Kereskedő Sport Klub hazatecsapata győzött a belacrkvai válogatot ellen 8:3 arányban. A vrsaci Radnicski a belacrkvai válogatotól 3:1 arányban vereséget szenvedett.

— **Csakoveci SK—Bjelovári Gradjanski 4:3 (3:3, 2:0).** Csakovecéről jelentik: A Csakoveci SK vasárnap mérkőzött a bjelovári első helyezett Gradjanski csapata ellen és izgalmas játék után legyőzte. Ezzel a CsSK az alszövetségi bajnokság döntőjébe került. Az első félidőben izgalmas játék után a csakoveci csapat két gólt vezetést szerzett. Az öt tartalékkal szereplő CsSK a játék második felében visszaesett és az ellenfél három góllal megszerezte a vezetést, csak János révén sikerült a CsSK-nak az utolsó pillanatokban kiegyenlíteni. A meghosszabbított játékidő első tízenöt percében gólok nem estek, míg a második meghosszabbított utolsó percében Jovicnak sikerült a győztes gólt megszerezni. A CsSK csapata önfeláldozóan és ereje teljes megfeszítésével játszott és így a győzelmet megérdemelte. A gólokat Zenyko, Vámpin, János és Jovic lötték. Kiténtek a CsSK-nél Jovic, Szalai és János. Bíró Vucsetics (Zagreb) volt. A CsSK legközelebb a banjalukai Krajsnikkal mérkőzik a zagrebi alszövetség vidéki bajnokságáért, miután a Krajsnik vasárnap 4:0 arányban legyőzte a bródi Marsoniját.

MOL

— **Moli Soko—Srbobrani Srbija 3:1 (1:0).** Bíró: Petkov, Senta. Az első félidőben a széllal játszó Soko volt fölényben, de nem tudta a gólhelyzeteit kihasználni, míg a 29-ik percben a bíró 11-est ítél Srbija ellen, amelyet Popović hálóba lőtt. A második félidőben a Srbija játszik széllal, de az ő csatársora sem tudta a gólhelyzeteit kihasználni, csak a 30. percben sikerült egyenlíteni. A 41. percben Koszta 11-esből a második gólt lötte. A 43. percben Joka kiszökött és védhetetlen gólt lőtt. A 35-ik percben a Soko és a Srbija két játékos összeverekedett és a bíró mindkét játékost kiállította. Jók voltak a Sokoból Buza, Koszta és Milán, míg a Srbijából a közvetlen védelem tűnt ki.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

A nemzetközi kereskedelmi kamara sürgeti az európai vámkorlátok lebontását és védekezést ajánl az amerikai tőke európai hódításai ellen

Megkezdődött a nemzetközi kamara amszterdami kongresszusa

Beogradból jelentik: Hétfőn, július 8-ikán kezdte meg tanácskozásait Amszterdamban a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara. A tanácskozások elé igen nagy érdeklődéssel tekint az egész világ gazdasági élete, mert ezen a konferencián, amelyen a világ összes államai képviseltetik magukat, azt a fontos problémát akarják megoldani, hogy a nemzetközi gazdasági életben fennálló nehézségeket miképpen lehetne megszüntetni és elsősorban miképpen lehetne megszüntetni vagy legalább is a minimumra csökkenteni a nemzetközi kereskedelmet béklyóba szorító vámkorlátokat.

A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara már tíz esztendeje áll fenn és ez a jelenlegi amszterdami kongresszus az ötödik tanácskozása a nemzetközi kamarának.

Európa a világháború befejezése óta gazdaságilag teljesen kimerült és mindenki tudja, hogy ezt a gazdasági és kulturális kimerültséget nem lehet márcsak holnapra eltüntetni. A világháború rettenetes gazdasági következményei nemesak a legyőzött, hanem a győztes államok gazdasági strukturájában is rettenetes pusztítást vitt végbe.

A háború után ezért szükségessé vált, hogy az egyes államok a fennálló gazdasági nehézségek leküzdésére nemzetközi szövetségre tömörüljenek.

Az összes nemzetközi gazdasági testületek között a Nemzetközi Kereskedelmi Kamarának volt eddig a legnagyobb sikere, annak ellenére, hogy a nemzetközi kereskedelmi kamarák tanácskozásain a határozatokat mindig egyhangulag kellett meghozni, egyetlen egy vétő semmiféle határozatot sem engedett törvényerőre emelkedni.

A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara akcióiban szorosan ragaszkodott a Népszövetség határozataihoz és szoros együttműködésben volt mindig a Népszövetség gazdasági bizottságával is.

A világháború alatt Amerika két kézzel adott pénzt Európának és ezáltal most Európa gazdaságilag és politikailag teljesen ki van szorítva Amerikának.

Európa a háború alatt nemesak a saját tőkét emésztette fel, hanem Amerikában 113 milliárd aranymárka adósságot is csinált.

Amerika a Genében 1927-ben megtartott konferencia alkalmával, amely konferenciát a Népszövetség kezdeményezésére hívták egybe, egy olyan álláspontot foglalt el, amelyben kétséget kizáróan azt hangsúlyozták, hogy

Amerikában nem hiszik, hogy az európai gazdasági válságra lehetne bármiféle megoldást találni.

Talán van is valami igaz az amerikai álláspontban és nemeskizárva, hogy Európa eladósodása az egész vonalon tovább folytatódik, hiszen ma Európában alig van egy nagyobb kereskedelmi vagy ipari vállalat, amelyben az amerikai tőke ne volna érdekeltve. Legújabb kimutatások szerint az egyes európai államok háborús adóssága Amerikának a következő:

Anglia 46.621.341.764, Franciaország 45.087.743.261, Olaszország 15.760.881.503, Belgium 3.055.334.181, Jugoszlávia 1.152.676.710, Görögország 481.107.259, Románia 1.152.107.710, Portugália 489.789.662, vagyis ezek az államok összesen 11.709.404.405 aranymárkával tartoznak Amerikának, amely d'nrba átszámítva 1.591.932.921.737 dinárt tesz ki. Ez csak a háborús adósság, hisz vannak még azok az összegek, amelyeket Amerika Európának kölcsönzött a háború utáni tíz esztendő alatt. Egy szakértő számításai szerint

Európa Amerikának két billió dinárral, vagyis 35 milliárd dollárral tartozik.

Emellett Amerikának sikerült az utóbbi esztendőekben úgy az ipari terményeivel, mint a mezőgazdasági produktumaival mindenütt a legnagyobb konkurenciát kifejteni és ez az európai piacokon az egész európai gazdasági életnek óriási nehézségeket okozott. Az 1928-as esztendőben az amerikai kivitel Európába 47 százalékkal emelkedett, ezzel szemben az európai bevétel Amerikába 45 százalékkal csökkent.

Amerika a mezőgazdasági krízis enyhítése céljá-

ból 300 millió dollár segítséget bocsátott agráriusai rendelkezésére, ezzel szemben az európai államok eddig csak konferenciáztak az agrárkrízis megoldásáról.

Amerikában már megoldották a nehéz vámproblémát. Az amerikai államok között nincsen semmiféle vámkorlátosság. Európa azonban képtelen egy vámuniot megteremteni, sőt

az európai államok között a vámtarifák min-

dig magasabbak lesznek.

Európában az agrárkrízis évről-évre jobban és jobban érezhető lesz és ezáltal az egész ipari termelés rettenetes helyzetbe kerül.

Európában még a szövetséges államok is vámháborút folytatnak egymás ellen.

Ami az európai államok között létrejött kereskedelmi szerződéseket illeti, Európában 1927-ben 32 szerződést kötöttek, amelyek közül 16 szerződésnek volt meg a vámtarifa függeléke, 1928-ban az európai államok között 42 szerződés jött létre és mindössze hat szerződésnek volt csak vámmáradékja.

Ezek az okok készítették a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara vezetőit arra az elhatározásra, hogy az európai vámuniot elvét propagálják, mert véleményük szerint az európai államok a gyilkos amerikai versennyel szemben csak így védekezhetnek eredményesen.

A kisantantbeli államok gazdasági helyzete Aránylag a legkedvezőbb a gazdasági helyzet Jugoszláviában

A kisantant államokban a gazdasági helyzet — Jugoszláviát kivéve, ahol aránylag, tavaly májussal szemben javultak az állapotok — nem mondható elégségesnek.

Csehszlovákiában és Romániában a helyzet határozottan rosszabbodott, míg nálunk erősebb életség tapasztalható a kivételnél és a behozatal csökkenést mutat. A kisantant állambeli gazdasági helyzetéről szóló jelentésünk a következők:

Jugoszlávia:

Az idei terméskilátások igen kedvezőeknek ígérkeznek, különösen a tengeri terméskilátások igen biztatóak. Kivételi szempontból a tengeri kivitelnek sokkal nagyobb jelentősége van, mint a búzáknak. Jugoszláviából 1928-ban 28 millió métermázsás hivatalos buzatermési becslés mellett — amikor a terméskilátások 50000 vagonnál többre értékelték — összesen csak 16.000 vagon viték ki 410 millió dinár értékben. Tengeri 1926—1928 között időben ugyiszólván nemis kerülhetett kivételre, mert nem maradtak feleslegek. 1925-ben a tengeri kivétel 2 milliárd dinárt hozott az országnak. Az idei terméskilátások ismét tengeri kivételi esztendőnek ígérkeznek és ebben van az idei termés legfőbb jelentősége. Buzában jelentékeny régi készletek vannak.

A kivétel májusban kedvezően alakult. A júniusi kivételi adatok még nem készültek el, de alapos a feltevés, hogy a júniusi kivétel is kelégséges emelkedett. Májusban a következő cikkekben volt nagyobb kivétel: Épületha (169,8 millió dinár), tojás (51,1 millió dinár), buza (32,9 millió dinár), nyersrész (32,8 millió dinár). Összesen 467,7 millió dinár értékű volt a májusi kivétel összege. Mult évi májusban a kivétel összege 431,6 millió dinárt tett ki. Ezidén májusban 416.117 tonna volt a kivétel, tavaly májusban 331.652 tonna. Ez év első öt hónapjában 1.737.325 tonna került kivételre 2458,5 millió dinár értékben a tavalyi első öt hónapra eső 1.609.556 tonnával és 2232,5 millió dinárral összehasonlítva szemben. Ezzel szemben ez év első öt hónapjában a behozatal a tavalyi ugyanerre az időre eső behozatal alatt szemben visszaesett, mennyiben ez év első négy hónapjában 414.477 tonna került behozatalra 2,36 milliárd dinár értékben a tavalyi első négy hónap 415.090 tonna és 2,56 milliárd dinárral összehasonlítva szemben. Június végével a mérleg még passzív lehet, de lényegesen kevésbé, mint 1928-ban.

A legfontosabb jugoszláv állampapír: a hadikárptólási kötvény júniusban 400—399 dinárról 408—404 dinárra emelkedett. Az árfolyamhullámlás a beogradi és zagrebi értékpapírtőzsdéken váltakozó volt. A legmagasabb árfolyamot június 22-ikén érte el. Júniusban a jugoszláv városok kölcsöntárgyalásait folytatták külföldi tőkeérdekeltségekkel. A zagrebi nagybankok Zagreb városának 600.000 dolláros kölcsönt folyósítottak beruházási célokra. Beograd főváros kieszközte a kormánytól, hogy az állam kifizette a Blair-csoportnak a főváros 3 millió dolláros esedékes kölcsönrészletét, melynek fejében a főváros lekötötte három milliárd dinárra becsült ingatlanait és községi vagyonyát. A Blair-csoport júliusra és augusztusra további kölcsönnyújtásra opciókat kapott. A főváros ezenki-

vül 26 millió svájci frankért kiadta egy svájci érdekcsoportnak a villamosközpont építését. A szabadalmazott Agrárbanknak 300 millió dinárral előirányzott alapitőkéje június végével 400 millió jegyzéssel 100 millióval túl volt jegyezve.

Csehszlovákia:

A gazdasági helyzet májusban és júniusban nem változott. A hanyatló irányzat tovább tart, mégha méreteiben mérséklődött is és nem igen zavarta meg a gazdasági életet.

A helyi pénzügyi piac a jegybank jó példaadása következtében az addigi kamatláb mellett maradt. Ezzel szemben a hitelintézetek emelkedtek, ami a tavalyi bankkölcsönök visszafizetésénél éreztette hatását.

A nagykereskedelmi index a tavalyi június elsejével indexszel szemben 70 pontos mínust mutatott. A kiskereskedelmi árak nem követték a nagykereskedelmi cikkek olcsóbbodását. A munkapiaci helyzete, mégha a tavalyi helyzettel szemben, rosszabbodott is, még mindig kedvezőnek mondható és a munkanélküliek száma még mindig nem nagy. A legfontosabb két csehszlovák iparág: a textil- és cukoriparnak helyzete nem kelégsítő. A cukoriparnak rosszabbul megy, mint valaha, anélkül, hogy javulásra komoly kilátás volna.

A május havi kivételi statisztikában a cukorkivétel 254 millió csehszlovák hiányt mutat, a gyapjúárak kivétele 112 millió, a fakivétel 126, a bõripar 63 millió dinár hiányt mutat a tavalyi májusi kivétellel szemben. Az összhányt fél milliárd csehszlovák aránnyal nagyobb a tavalyi májusinál.

A csehszlovák ipar egybehangzóan a kereskedelmi szerződések körének kibővítését kívánja. Különösen erősen hangoztatják a csehszlovák-német kereskedelmi szerződés megkötésének szükségességét, melynek létrejötte tudvalevőleg ismét hasznát szentvedett.

A textil és cukoripartól és a malátaipar helyzetét eltekintve más iparágak helyzete nem kedvező. Talán még a szeszipar hagy kívánni valót, míg a nehézipar, szén, érc, vas és gépipar helyzete kelégsítő. Az építőipar kevésbé van foglalkoztatva, mint volt tavaly, de mégis kelégsítőnek mondható. A cipőiparban (Bata, Németországban) átorientálódás észlelhető, de annak hatása még nem tekinthető át. A papiriparnak helyzete változatlanul jó.

A prágai tőzsdén a lanya irányzat tovább tartott. Az árfolyamhanyatlás lassan és nyugodtan megy végbe, anélkül, hogy a kínálat erősebb volna. Főleg építési és fémdolgozó iparbeli részvények voltak lanyhák. Az ipari és közlekedési részvények indexe május tizenötödike 143,9-ről 138,4 százalékra ment vissza. A kölcsönpiacra nyugalom volt észlelhető. Június közepe óta a napipénz 5 százalékról 5,5-re, sőt 6 százalékra emelkedett. Az évnegyedi utolsó nyugodtan ment végbe, mégha feszültség is volt érezhető.

Románia:

Az előző hónapok üzletlenség és tartózkodó irányzata átterjedt május hónapra is. Az egész vonalról a forgalom jelentéktelen volt és a fogyasztás cse-

kdy volt. Élénkség csak akkor volna várható, ha a termés kedvező volna.

A nagy kérdőjel, miként alakul a tengeri termék. Ennek az eredmény bir a legnagyobb jelentőséggel, annál is inkább, mert az idén egymillió hektárral nagyobb terület van tengerivel beültetve, mint amennyi tavaly volt.

Az üzlettelenség legjobban visszatükröződik a bankjegyforgalom hanyatlásában, amely négy hónapon belül 21 milliárd leiről 19 milliárdra apadt le. Ennek következtében kisebb pénzintézeteknél csökkentek a bankételek, de a nagyobb bankok is megéreztek a közönség nyugtalanságát. Egyelőre azonban nagyobb hatása ennek a körülménynek nem volt érezhető.

A kormány nagy buzgalommal iparkodik az államháztartás mérlegét egyensúlyba hozni. Annyi bizonyos, hogy az optimista reménysek ezidén még

kiegítetlenek maradnak. Az államvasutaknak egy milliárdos deficitet kell számolni és az államháztartás egyensúlyát felborították a csökkenő adóbevételek és ez most nagy gondot okoz a kormánynak.

Terve van véve, az okmánybélyegilletékek felemelésén kívül a közvetlen adók ezidői másodszobai felemelése is.

A takarékosági intézkedéseknek eddig nincs látható eredménye.

A román parlament még ebben a hónapban tárgyalás alá veszi az új vámtarifát. A mérséklés azon cikkeknél, amelyeknél a belföldi ipar védelmet kért, 10—15 százalékos lesz, míg azon cikkeknél, amelyek nem készülnek az országban, a vámmérséklés nagyobb méretű lesz.

A vasipar helyzete rossz.

Dunaszabályozás különösen fontos *Dály községe alatt*, ahol a víz az idei légzajlás folytán 10—12 méter szélességben támadta meg a partot. Erre a célra a minisztérium 3.000.000 dinárt irányzott elő. Most folynak a Kovacsica megerősítési munkálatai is 4.500.000 dináros hitellel. Befejezést nyertek a Vajsza-bogyáni munkálatok, ahol 50.000 köbmétert építettek be 6.000.000 dinárral.

— Munkálataink ezidőszert, kevés kivétellel, intenzíven folynak, úgyhogy *Matkovics Dobrica bácskai főispán, aki a napokban végigjárta a munkálatok színhelyét, a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott a szakemberek, illetve az ármentesítő társulatok működéséről.* Matkovics Dobrica főispán megígérte, hogy a társulatok kívánságait az illetékes helyen teljes erejével támogatni fogja és megszerzi részükre minden lehető erkölcsi és anyagi támogatást.

Krotin Zlatoje főmérnök nyilatkozatát azzal fejezte be, hogy a munkálatokkal egyidőben folyik a szombori hidrotechnikai hivatal átszervezése, amely ezután a tartományi Technikai Osztály nevet fogja felvenni és mivel a tartományi építészeti hivatal is beolvad ebbe az újonnan megszervezett Technikai Osztályba, az osztály hatásköre ki fog terjedni a tartományi utak és épületek építésére és felügyeletére is.

Berlekovich Sándor

Jugoszláviában, Ausztriában és Csehszlovákiában csökkent, Magyarországon emelkedett a csődök száma

A bécsi Hitelező Védegyelet kimutatása

Az utóállamokban az elmúlt évben a gazdasági helyzet némi javulást mutatott. Erre vall elsősorban az a körülmény, hogy a fizetésképtelenségek száma az utóállamokban kisebb, mint volt az előző évben.

A bécsi Hitelezők Védegyesülete számos szervezetnek jelentése alapján statisztikát állított össze, amely áttekinthető képet nyújt az előfordult fizetésképtelenségekről.

Eszerint Ausztriában 1928-ban 2.662 fizetésképtelenség és csődeset fordult elő (1927-ben 3.232), Csehszlovákiában 2.662 (2.926), Jugoszláviában 1928-ban 917 (1.060), Magyarországon 1.599 (1.314).

Ezek szerint Magyarországot kivéve a fizetésképtelenségek és csődök száma a másik három államban csökkenést mutat, még pedig Ausztriában 18, Csehszlovákiában 10 és Jugoszláviában 14 százalékat. Magyarországon ezzel szemben 21,7 emelkedés történt.

A bécsi Hitelező Védegyelet 1927-ben 1.971 fizetésképtelenség esetében volt érdekelve 23,9 millió shillinggel és 45,23 százalékos átlagos egyezségi kvótát ért el. 1928-ban 1.754 fizetésképtelenségi esete volt 15,56 millió shilling érdekelvvel és 46,05 százalékos bírói egyezségi kvótával. 1927-ben 539 bíróságon kívüli egyezségi ügy volt, amelyeknél 9,4 millió shillinggel volt érdekelve és amelyeknél 47,38 százalékos egyezségi átlagot ért el. 1928-ban 573 bíróságon kívüli egyezségi ügy volt, amelyeknél az érdekeltsége 7,23 millió shillinget tett ki és 49,23 százalékos egyezségi átlagot ért el.

el. Eszerint 1928-ban 183 fizetésképtelenségi esettel kevesebb volt, amelyeknél összességében 9,89 millió shillinggel kevesebb voltak a védegyelet tagjai érdekelve és így az apadás 30 százalékat tesz ki. Ez az apadás annál érdekesebb, mert a bírói egyezségeknél az elért átlagos kvóta csak 1,43, a bíróságon kívüli egyezségeknél csak 1,85 százalékkal emelkedett.

Az egyes államok szerint a felosztás a következő volt: a Hitelező Védegyelet Ausztriában 1927-ben 46,13 százalékos, 1928-ban 48,8, Csehszlovákiában 1927-ben 47,48 százalékos, 1928-ban 47,47 százalékos, Lengyelországban 1927-ben 41,21 százalékos, 1928-ban 43,5 százalékos, Jugoszláviában 1927-ben 43,94 százalékos, 1928-ban 43,53 százalékos, Magyarországon 1927-ben 46,96 százalékos, 1928-ban 47,47 százalékos, Romániában 1927-ben 45,09 és 1928-ban 42,1 százalékos átlagos egyezségi kvótát ért el. Ezek a számok azt mutatják, hogy Ausztriában és Lengyelországban jelentősen emelkedett az egyezségi kvóta nagysága, bár ezekből az adatokból nem lehet következtetni a lengyel gazdasági helyzet lényeges megjavulására. Jugoszláviában nincs kényszer egyezségi eljárás és a felsorolt adatok bíróságon kívüli egyezségekre vonatkoznak. 1924-ben szűnt meg Jugoszláviában a kényszer egyezségi eljárás és akkor a csődök száma 106 volt. 1928-ban ellenben 917, vagyis közel a kilencszeresére emelkedett.

Egyébként Jugoszlávia a bécsi Hitelező Védegyeletnél 1928-ban 1.305.467,18 shillinggel, 1927-ben 1.332.940,09 shillinggel volt érdekelve.

A legnagyobb eréllyel folyik a dunai védművek kiépítése

Matkovics Dobrica főispán minden támogatást megígért az ármentesítő társulatnak

Apatinból jelentik: A napokban *Marinkovics György* bácskai tartományi jogi referenssel együtt, a földművelésügyi miniszter az Apatin—szontai ármentesítő társulat kormánybiztosává nevezett ki, Apatinban tartózkodott *Krotin Zlatoje* főmérnök, a szombori hidrotechnikai hivatal főnöke, aki a dunai ármentesítő munkálatokat vizsgálta felül. *Krotin Zlatoje* a munkálatokról a *Bácsmegyei Napló* munkatársának a következőket mondta:

— Ez év június 5-ikén tartották meg a földművelésügyi minisztériumban az apatini Dunapart kövekkel való biztosítási munkálatainak versenytárgyalását. A munkálatokra, amelyekre a minisztérium 3.500.000 dinár hitelt nyújtott, a novszádi Guttman és Frank cég kapott megbízást. A munkálatok egy része 20.000 köbméter terjedelemben pár hét múlva már meg is kezdődik, mivel a minisztérium jóváhagyta a versenytárgyalást. A jövő esztendői további 20.000 köbméteres munkálatok céljaira a minisztérium négy millió dináros hitelt helyezt kiállításra. E munkálatok által az apatini Dunapart a folyó legmélyebb medrétől plusz négygyel a nulla felett lesz kövekkel kirakva.

— A különösen veszedelmes jégzajlás nem okozt szerencsétlenséget. A gleccserek és a völgyek vize fokozatosan vonult le a Dunán, Apatinnál +5,40-es vízállással. Így a védett területet az idén nem fenyegette sommi katasztrófa, annál is inkább, mert az 1.300.000 köbmétert igénylő Apatin—szontai töltésmunkálatok 900.000 köbméteres kiépítéssel már most kibírnak +7,50 méteres vízállást.

— Most közeledik befőzéshez egy igen fontos munka, a Bezdán—bácsmonostori lokalizációs töltés kiépítése, amelyre az állam még 1927-ben egy millió,

míg a tartomány kilencszáz ezer dinárt adott. A lokalizációs töltésnek is fontos feladata van, mert ez a *Bácska kapuja* és kedvező idő mellett két hét múlva befejeződik és a 85.000 köbméter beépítést igénylő munka. A minisztérium tervei szerint a közeljövőben sorra kerülnek a többi igen fontos munkálatok is. *Elsősorban az apatini körgút vasbetonból való kiépítése*, ezután az ugynevezett *Haferinsel (Zabsziget)*-gát és a *Kandlee-gát*, amely munkálatok összesen 130.000 köbmétert tesznek ki és részükre eddig 3.200.000 dináros hitel van már biztosítva, de a társulatok hitelnek erős igénybevétele miatt még nincs meg a munkálatok teljes finanszíális alapja.

— Ha mindezek a munkálatok befejezést nyernek, akkor többet nem kell tartanunk apatini árvízveszedelemtől, mert a védművek könnyen fognak kitartani egy az 1926. évihez hasonló árvízet. Az összes munkálatok 5.500.000 köbmétert tesznek ki 80.000.000 dináros összegben és pedig: a magyar határtól kezdve a Duna baloldalán egészen *Bulkinig*, míg a jobb oldalon a magyar határtól a *Dráva mentén egészen a Belistyével* szemben levő partig. *A Duna jobb oldalán nincsenek még kiépítve a beljei dltami töltés részei, amelyek 1.500.000 köbméter föld beépítését igénylik 28.000.000 dináros összeggel.* A beljei uradalom ezeknek a munkálatoknak megkezdésére biztosított ugyan 10.000.000 dinárt, de *mulhatatlanul szükséges az egész összeg előteremtése*, hogy a Vajdaság egyik legjobban termő vidékét, amely 22.000 katasztrális holdat tesz ki, megvédjük az árvízveszedelemtől.

— Mindezeket kívül *teljesen szükséges a Duna szabályozása* is ahhoz, hogy a folyam bácskai részében a munkálatok teljes befejezést nyerjenek. Ez a

Nem szabad vasbronsot használni a teherautók kerekeire

A közutak védelméről szóló rendelet intézkedései

A közutak védelméről szóló kormányrendelet, amely rendezi és szabályozza az utakon való közlekedést és néhány olyan fontos új rendelkezést tartalmaz, amelyek közérdekű voltuknál fogva, széleskörű érdeklődésre tarthatnak számot.

A rendelet 17-ik szakasza pontosan körülírja, hogy milyen hosszúnak, milyen szélesnek és milyen magasnak szabad egy járműnek lenni. Eszerint egy személykocsi, vagy teherkocsi, nem lehet — rud nélkül — nagyobb hosszúságú, mint 7,8 méter (a maximális hosszúságúak a butorkocsik), szélességük nem lehet nagyobb, mint 2,5 méter, a tengelyek közti távolság nem lehet nagyobb, mint 3,00 és a kerekek közti távolság nem haladhatja meg az 1,60 méter távolságot. Egy négykerékű kocsi keréktávolságának akkora-nak kell lenni, hogy a kocsi felső váza a kocsi padozatának felét, de legalább is 1,50 métert kell kitérnie.

A rendelet szabályozza a kocsik rakományának terjedelmét is, úgyhogy a kocsirakomány szélessége nem lehet több, mint 2,50 méter, a rakomány magassága nem haladhatja meg négykerékű kocsinál a 3 métert, kétkerekű kocsinál 2,6 métert. Az eltérés ezen méreteknél legfeljebb tíz centiméter lehet és a rakomány ezentul sem magasságban, sem szélességben nem nyúlhat ki.

Egy négykerékű kocsi megterhelése a kocsival együtt nem lehet 12 tonnánál több, egy kétkerekű kocsi megterhelése nem haladhatja meg a hat tonnát. Egy négykerékű kocsinál a minimális keréktálpaszélesség 6 centiméter. Ilyen méretű keréktálpoknál legfeljebb 1.200 kiló terhelést lehet a kocsira felrakni, 2.000 kiló terhelésnél a keréktálpok minimálisan 8 centiméternek kell lenni, 3.500 kiló megterhelésnél pedig legalább 11 centiméternek. Azon túl a keréktálpoknak legalább is 16 centimétereseknek kell lenniök. Az eddigi keskeny keréktálpok, különösen a makadámúknál okoztak sok károkat, mert az eddigi keréktálpok, amelyeket a nép borotváltálpoknak nevezett, mély bevágásokat okoztak az utakon.

A rendelet előírja, hogy a vasbronsoknak síma-knak kell lenniök és nem lehetnek rajtuk kiálló részek és a kerékbronsokon levő szegecseknek laposnak kell lenniök és legfeljebb 4—5 milliméterre állhatnak ki az abroncsból. Eszerint a traktorokon és csepülőgépeken és egyéb mezőgazdasági gépeken sem lehet nagyobb vasszöveget használni.

Pontos és érdekes újítás, hogy ezentul az összes motoroskocsikat és azoknak pótkocsijait gummitálpukerekekkel kell ellátni. Más keréktálp használata nincs megengedve. Eszerint *vasbronsot többé nem szabad teherautóhoz használni.* 1930. december 31-ikéig a teherautók kerekein szabad tömör gummit használni, de 1931 január elsején túl semmilyen motoros járműkőn nem szabad más kereket alkalmazni, mint pneumatikkal ellátottakat. Természetesen ez a rendelkezés csak a kiépített utakra vonatkozik.

Motorkocsik legnagyobb megengedett terhelése 8000 kiló. A motorkocsik legnagyobb szélessége 2,50 méter, magassága nem lehet több, mint 3 méter.

Minden kocsi, ha nincs külön számmal regisztrálva, mint például az autók, külön névtáblával látandó el, amelyeken fel kell tüntetni a tulajdonos nevét és lakóhelyét (község, ucca és házszám).

A meglévő kocsik keréktálpainak kicserélésére a rendelet három évi átmeneti időt állapít meg.

A rendelet büntető rendelkezései 50—1.500 dinárig terjednek. A rendelet a hivatalos lapban való közzététel napjával lépett életbe.

Anglia kilenc világcsodája

**A Midland Bank aktívája 2.2 milliárd font sterling
Angliában van a világ három legnagyobb hajógyára
A Picadilly csodája**

Londonból jelentik: A világ legnagyobb vállalatai Angliában vannak, ezek a vállalatok a világ összes vállalatai közül a legnagyobb prosperitásúak. Kilenc olyan dolga van Angliának, amelyeket sem az Egyesült-Államokban, sem más országokban nem lehet megtalálni és amelyek az emberi teljesítménynek a legnagyobb eredményei.

1. Ezek között is első helyet foglal el a **Midland Bank, a világ legnagyobb bankja**. E bank mellett a legnagyobb newyorki bank is árnyékba szorul. A **betétösszegek két milliárd font sterlingre rúgnak**. Összes aktívái elérik a 2.2 milliárd font sterlinget. Ez nemcsak a legnagyobb, de egyben a legszabályszerűbb angol bank. A Midland Bankon kívül Angliának van még négy hasonlóan nagy bankja a **Lloyd, a Barclay, a Westminster** és a **National Provincial**. A Midland Bankot is beleértve ennek az öt banknak összes aktívái többet tesznek ki, mint 9 milliárd font sterlinget. Amerika öt vagy tíz legnagyobb bankja nem tud ilyen összeget felmutatni.

2. Az angol üzleti világ második legnagyobb csodája a **londoni értéktőzsde**. Ez a tőzsde egyedül áll a világon, nemcsak nagyságánál fogva, hanem mint nemzetközi tőzsde is. A newyorki értéktőzsdén — ez a világ második legnagyobb tőzsdéje — mintegy 1100 különböző értéket adnak és vesznek, a londoni tőzsdén 4000 értéket cserélhet gazdát. **Négyezer annyi tagja van, mint a newyorki tőzsdének**. Az összes civilizált országok legjobb értékei számára itt van a legnagyobb nemzetközi piac. A londoni tőzsde a világ pénzügyi központja volt és lesz. A tőkéjét elhelyezni akaró közönség számára a legelső hely és nincs fenntartva a hossza, vagy bészre spekulálók kikkjének. A londoni tőzsde a világ legjobban vezetett és legmegbízhatóbb tőzsdéje.

3. A **Lloyd** a hajózási üzletek középpontja és mint ilyen, szintén egyedüláll. Egyetlen egy országban sincs hozzá hasonló. Mint társaság 1771 óta áll fenn, de 1689-ben alapította tulajdonképpen az alkuszoknak egy csoportja. A Lloyd mintegy 1200 hajóbiztosítónak és biztosítási ügynökségnek egyesülete, tartalékalapja több mint 30 millió dollár.

4. A világ legnagyobb lapja: a **Daily Mail**. A Daily Mail reggeli újság és naponta két millió példányban jelenik meg. Ezt a számot egyetlen más újság sem haladja túl. A legnagyobb amerikai újság a newyorki

Evening Journal, csak 700.000 példányban kerül az olvasóközönség elé. A Daily Mail új nagy palotája egyik látványossága a világnak. Egyetlen egy lapvárlélmának sincs annyi rotációs gépe. Mint hirdetőgánum is első helyen áll a Daily Mail. **Első oldala napi 7000 dollárba kerül** és gyakran hat hónapra előre el van adva ez az első oldal.

5. A **Midland-vasut irányító hivatala**. Általánosan tudott dolog, hogy az angol vasuti szolgálat megközelelti a tökéletességet. Egyetlen országban sem tesznek meg 500 kilométert javítás nélkül a vasutak és egyetlen más országban sem történik oly kevés vasuti szerencsétlenség. **Az egész Midland-vasutat Derbyben egyetlen szobából irányítják**. Egyetlen vasut sem indulhat anélkül, hogy utasitást ne kapjon az irányító hivaltaltól. Ez a vasuti szolgálat legnagyobb teljesítménye és ezt angol szakemberek csinálták.

6. A **hajógyárak**. A világ három legnagyobb hajógyára Glasgow-ban, New-Castle-ban és Belfast-ban van. Eltekintve egy németországi hajógyártól, sehol máshol nincs olyan hajógyár, amely felvehetné a versenyt ezzel a három óriási angol hajógyárral. A legnagyobb amerikai hajógyár ezek mellett a gyárak mellett gyermekjátékszótér.

7. A **Carreras-gyár**. Ha díjat tűznének ki a legtekélyesebb és a legnagyobb gyárak megjutalmazására, ugy ezt a jutalmat nem amerikai gyár kapná, hanem az új Carreras-gyár Londonban. Ez a gyár Buhastis, egy ó-egyiptomi Istenő templomának industrializált másolata. Még a klímáját is elő tudja teremteni. Gépei olyan automatikusan működnek, hogy **egy-egy gépnél dolgozó munkás után évenként 200 dollár haszon marad**. A gyár a munkásai részére a legnagyobb kényelmet és higiéniát biztosítja.

8. A **Cadbury-gyár** az egyetlen nagy gyár, amelyet az alkalmazottak óriási tömege irányít. Ez a gyár munkásainak 35.000 ötletét, kezdeményezését valósította meg. A gyár immár husz éve önmagát vezeti.

9. A **picadilly-i földalatti vasútdátomás**: London kilencedik csodája. 1928 december 10-én adták át a forgalomnak. Ehhez hasonló sehol a világon nincs. 1500 vonat fut innen naponta két másik földalatti vasúthoz. Negyven méter mélyen van a föld alatt, az átlomásnak tizenegy mezzőlépcsője és egy óriási jegykiadó-csarnoka van, reklámfalakkal. Évente 50 millió utas fordul meg itt.

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotici Lloyd közleményei — Rovatvezető: Pavlovics Milos dr. titkár

A devizabehozatali kötelezettség teljesítése az árukivitelnél

A deviza- és valutaforgalmi szabályzat 16. szakasza értelmében az áru kivitelkor minden exportörnek magára kell vállalnia azt a kötelezettséget, hogy a kiszállított áru ellenértéke tejében járó külföldi pénzt az árukivitel időpontjától számított **három hónapon belül** behozza az országba. Minthogy azonban ez a háromhónapi határidő egyes esetekben túlságosan rövidnek bizonyult és sokszor megakadályozta az árukivitel országunkból, több oldalról kérték fordultak a pénzügyminisztériumhoz annak meghosszabbítása iránt.

A pénzügyminiszter június hó 17-éről kelt I. R. 96.781. számú döntésével most meg van adva annak a lehetőség, hogy egyes esetekben az exportörök kívánságára a háromhónapi határidő az ügylet perfectiódság meghosszabbítható.

Tojás- és egyéb exportöröknek, akiknek sokszor huzamosabb ideig kell várniuk a külföldi vevőre, meghosszabbítható ez a határidő, ha hiteles bizonyítékokkal felszerelt kérvénnyel kéri a meghosszabbítást a minisztériumtól.

*

Uj előírás az adóbizonylatok érvényességéről. Az adóvezérgazgatóság az adóbizonylatok érvényességére vonatkozólag 10.355/1929. sz. alatt a következő magyarázó rendeletet adta ki:

»Azok az adókötelesek, akik az adószabályzat és egyéb rendelkezések alapján árlejtések, áruevámolások stb. alkalmával adóbizonylatot tartoznak felmutatni, úgy tekintendők, mint akik adókötelezettségüknek eleget tettek, ha a negyedév első felében beigazolják, hogy az előző évnegyedre járó adót lerótták; ha azonban az adóbizonylatot a kérdéses évnegyed második felében nyújtják be, igazolni kell, hogy az adót a folyó évnegyedre is megfizették.»

Az új rendelet szerint tehát az adózás év első

negyedében kiadott adóbizonylat érvényes nem csupán arra a negyedre, hanem a következő negyed másfél hónapjára is és csak a másfél hónap leteltével kell bizonylat arról, hogy az adó a második évnegyedre is le van fizetve. Azelőtt valamely évnegyedre kiadott adóbizonylat egyáltalában nem volt érvényes a következő negyedben, hanem már a következő évnegyed első napján be kellett fizetnie az egész évnegyedre vonatkozó adónak, ha az illető hozzá akart jutni a szükséges adóbizonylatához.

Külföldi cégek részvétele az állami árlejtéseken. Ez év április hó 11-i számunkban már ismertettük e helyütt a kereskedelmi minisztériumnak az állami árlejtéseken való részvételre jogosító bizonyítványok kiadására vonatkozó rendeletét. Ezzel kapcsolatban most azt az értesítést nyertük, hogy a kereskedelemügyi minisztérium újabb rendeletet adott ki, amelyben figyelmezteti a hatóságokat, hogy állami árlejtéseknél ezeknek a bizonylatoknak szempontjából a külföldi cégek ugyanolyan elbánásban részesítendők, mint a belföldiek, tehát a külföldi pályázóktól is minden árlejtés alkalmával kérni kell az árlejtésre jogosító igazolványt, amelynek a hazai cégek részére előírt formuláré szemelvény kell kiállítva lennie, mert különben a külföldi cégek e tekintetben előnyösebb helyzetben lennének, mint a hazaiak.

A jugoszláv-csehszlovák kereskedelmi szerződés ratifikálása. A csehszlovák képviselőház ezévi június hó 27-iki ülésén megszavazta a Jugoszláviával kötött kereskedelmi és hajózási szerződést, valamint a régi koronákban fennálló kötelezettségekre vonatkozó egyezményt is. A szenátus ugyancsak minden vita nélkül elfogadta ezt a szerződést, illetve egyezményt. Miler szenátor előadó azonban zárszavában sajnálkozását fejezte ki afölött, hogy — amint Jugoszláviában tett látogatása alkalmával arról személyesen meggyő-

ződött — a német export-ipar fokozatosan kiszorítja a csehszlovák termékeket a jugoszláv piacról. Ennek oka szerinte az, hogy egyrészt a német áru olcsóbb, másrészt pedig, hogy a németek Jugoszláviában igen ügyes kereskedelmi propagandát fejtenek ki.

Az őszi kampány és a vagonszükséglet biztosítása. Hogy az idei őszi kampány előrelátható áruforgalmáról idejekorán tájékozódhassék és így a szezoncikk szállítására elegendő számú vagonról gondoskodhassék, a vasuti vezérgazgatóságnak már most szükség van megközelítő adatokra az őszi szezonban szállításra kerülő árucikkek neméről és mennyiségéről. Kérjük tehát az érdekelteket, sziveskedjenek a **legrövidebb időn belül beküldeni** a kért adatokat a »Lloyd« titkári hivatalának arra vonatkozólag, hogy előreláthatólag milyen szezoncikkkel és mekkora mennyiségben kerülnek az idén szállításra és hogy merre fog irányulni azok szállítása, illetve kivitele.

Uj vámtarifa. A pénzügyminisztériumban serényen dolgoznak az új vámtarifa, amely azonban a nagyterjedelmű anyag folytán körülbelül csak három hónap múlva fog elkészülni. Ezzel egyidejűleg közgazdasági testületeink is készítik a pénzügyminisztériumnak beterjesztendő javaslataikat, hogy az új vámtarifa minél jobban megfeleljen országunk gazdasági követelményeinek.

Textil-mintavásár Zagrebban. A zagrebi mintavásár keretében külön textil-mintavásárt is rendeznek szeptember hó 7-től szeptember hó 16-ig. A textilkiallításnak az a célja, hogy egy a bel-mint a külföld előtt bemutassa textiliparunk jelenlegi nivóját és elősegítse annak további fejlődését. Ezen a kiállításon legjelentékenyebb textiltüvelataink vesznek részt. megalakult már egy külön szakbizottság is, melynek elnöke Prpić Milán, tagjai pedig a hazai textilipar vezető személyiségei. A zagrebi mintavásár vezetősége 3500 négyzetméternyi területet bocsátott rendelkezésére a textilkiallításnak és hozzá még a legszebb pavillonban. Kérjük az érdekelteket, hogy ezen a kiállításon minél számosabban vegyenek részt.

A szalonkii nemzetközi nagy mintavásár. A IV. szalonkii nemzetközi mintavásár szeptember hó 15-től szeptember 30-ig tartják meg. Ennek a vásárnak a jelentősége a keleti piacokra nézve évről-évre nő és ajánljuk az érdekelteket, hogy azon lehetőség szerint vegyenek részt. Bővebb felvilágosítást az országunkban levő görög konzulátusok adnak.

BELFÖLD

A szubotici vasutigazgatóság mellett működő Tanácsadó Bizottság ülése. A szubotici vasutigazgatóság mellett működő Tanácsadó Bizottság f. hó 15-én, hétfőn délelőtt 9 órakor tartja elő ülését a vasutigazgatóság nagytermében a következő napirenddel: 1. A vasuti menetrend kérdései a személy- és áruforgalom szempontjából. 2. Az őszi kiviteli kampánnyal kapcsolatos kérdések. 3. Eventuálák. E pont alatt tárgyalásra kerülnek azok a javaslatok és kérdések, melyeknek napirendre tűzését a Tanácsadó Bizottság egyes tagjai kérték. Így azok a pontok is, amelyeknek tárgyalását a szubotici »Lloyd« kérte Ezek a következők: a) a vagonhiány kérdése; b) a Boszna-Brod állomáson keresztül való szállítás nehézségei; c) egyes cikkek, különösen a tüzelőanyag viteldjának felemelése a kiviteli szezon idejére; d) a tüzelőanyag-állományoknak utólagos mérlegelése a rendeltetési állomásokon (V. Ú. Sz. 77. §-a); e) a teherszállító újból való tarázása; f) a teherszállítványhoz vezető új kikövezése. A szubotici »Lloyd« ezután is kéri tagjait, hogy a fenti pontokra vonatkozó esetleges megjegyzéseiket, kívánságaikat, javaslataikat és statisztikai adataikat **előbb** közölék a »Lloyd« titkári hivatalával, hogy az a kereskedők és gyárosok érdekeit minél határozottabban képviselhesse ezen az ülésen.

Árlejtés noviszadi uccák aszfaltburkolatára. Noviszadról jelentik: A noviszadi városi tanács szeptember 10-én délelőtt tizenegy órakor tartotta meg a városi tanács tanácstermében több noviszadi ucca aszfaltburkolatára a kiírt árlejtést. A másodikban megtartott árlejtésre két ajánlat érkezett. Az egyiket a zemuni aszfaltgyár adta be, amely burkolati munkára négyzetméterenként 114.5 dináros, szegélyköre folyóméterenként 80 dináros ajánlatot tett. A másik ajánlat a beogradi aszfaltgyártól származik, mely aszfaltburkolati munkára 115 dináros és szegélyköre 77 dináros ajánlatot tett. A városi tanács a legközelebbi közgyűlésen javaslatot tesz az árlejtés eredményéről.

Kedvező kilátások az idel komlótermelésre. Noviszadról jelentik: A középeurópai komlóiroda jelentése szerint a Vajdaságban a komló a kellőszámu és meleg eső, nemkülönben a kedvező időjárás következtében igen jónak ígérkezik. A komló mindenütt elérte az állvány magasságát. Pernospóra csak elvétve lépett fel. Levélteti kevés helyen mutatkozott. Bácska északkeleti részén a komló a jégverés miatt némi károkat szenvedett. Hasonlóképpen jó a terméskiallítás a Szerémségben is. Kártékony rovarok nem jelentkeztek.

NYILT-TÉR

SAVET GRADA SENTE.

Broj 9024—adm. 1929.

Oglas

Grad Senta potrebuje 70 vagona, slovom sedamdeset vagona á 10.000 kgr. drva za gorivo Drvo ima da bude prvoklasno, suve i zdrave bukeve cepanice, bez panjeva, truleži i oblica. Drvo se kupuje postavno želj. stanica ili obala Tise u Senti.

Svo kupljeno drvo ima da se doveze i prodaju gradu Senti najkasnije do 31. avgusta 1929. god.

Pravilno istavljene, pismene, zapečaćene ponude imaju se podneti Senatu grada Sente najkasnije do 15. jula 1929. god.

Ranije podnešene ponude uzeće se u obzir. Biljegovinu, pristojbe kao i sve ostale troškove snosi prodavalac drva.

Senta, 5. jula 1929. god.

Djordjević s. r.
gradonačelnik

SENTA VÁROS TANÁCSA.

Broj 9024—adm. 1929.

Hirdetmény

Senta város tanácsa közhírré teszi, hogy a város részére 70 (hetven) vagon á 10.000 kgr. elsőrendű, egészséges, száraz, rothadamentes bükkhasábfa szükséges. A fa átvétele a szentai vasúti vagy hajó állomásnál történik. A megvásárolt fát köteles eladó legkésőbb 1. évi augusztus hó 31-ig leszállítani.

Szabályszerűen kiállított, zárt írásbeli ajánlatokat legkésőbb 1. hó 15-ig kell a városi tanácsi iktatóba beadni.

Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bélyeg- és egyéb felmerülő költségek a szállítót illetik.

Djordjević s. r.
gradonačelnik.Lövi i Drug fabrika štirke d. d.
u Su'otici

na redovnoj godišnjoj glavnoj skupštini održanoj 26. juna 1929. godine zaključila je likvidaciju društva. Na osnovu propisa §. 202. Trgovačkog zakona pozivaju se verovnici društva, da svoje ev. tražbine prijave u roku od 6 meseci po trećoj objavi ovoga oglasa likvidacionom odboru u Subotici. 7561

A NÉMET FREJLEIN

IRTA: KUBÁN ENDRE

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ
EREDETI REGÉNYE

Felsikoltott.

— Jaj!

Villámként cikkázott keresztüli agyán, hogy a férfi, aki agya szélén ül, nem lehet Ödön. Hiszen Ödön beretváltatja a bajuszát.

Testének minden forrósága egyszerre fagypontra hült. Ugy érezte, mintha ereiben vékony dermesztő jégszilánkok merevednének.

A következő pillanatban két kezével, miket lassankint felemelt volt a szívéből, mert öntudatlanul is magához akarta ölelni csók közben szerelmesét, ezzel a két kezével irtózatossággal társította el magától a melléte levő férfit.

A lökés olyan erős volt, hogy a férfi talpraugrott, majd megtántorodott. Nagy zajjal feldölt egy szék.

Trude pedig hirtelen odanyult az éjjeli szekrény irányába és gyors mozdulattal felcsavarta a villanyt.

A szoba közepén Ödön atyját, Bánlaki Sándor bankigazgatót látta állani.

A leány felháborodása, megbotránkozása, szájára tölülő segítségkiáltása egy szoba sűrűsödött össze:

— Aljasság!

Aztán az ajtó felé mutatott.

Bánlaki Sándor mint a megszelídített oroszlan, mikor korbáccsal fenyegetik, megbüvölve hátrált.

Maga se tudott volna számot adni róla, hogy mi az, ami akaratlanul ellenvetés nélküli engedelmességre készíteti. Hiszen nem szokta ő nőekkel szemben a pozíciót könnyen feladni. Volt ő már

Kladek Ferenc itteni malomtulajdonos és hitelezői közt létrejött megállapodás alapján közhírré teszem, hogy a VI. Frankopanska 24 sz. alatti teljesen felszerelt és üzemképes egy vagonos malom és lakóház most

Július 14-én, vasárnap délelőtt 10 órákor

a Közgazdasági bank Rt. által rendelkezésre bocsátott helyiségben megtartandó önkéntes árverésen eladatik.

Árverési feltételek irodámban megtekinthetők.

Dr. Ruby Gyula
ügyvéd

VII. Antunovićevo 19.

Opštinsko Poglavarstvo u Novoj Crnji

Broj 56/1929.

Oglas

Opštinsko Poglavarstvo u Novoj Crnji potrebuje 7 vagona bukovih drva, sečenih u 1927/28 god. Reflektanti neka podnesu svoje oferte s uslovima i to do 31. jula 1929.

Kasnije prispele i netaksirane ponude neće se priznati u obzir.

Nova Crnja, 8. jula 1929.

7545

Opštinsko Poglavarstvo.

RADOŠ S. NEDIĆ

KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

konyak-, szörp-, rum- és likőrgyár

Stiška br. 1 BEOGRAD Telefon 3-78

Ajánlom a kereskedőknek legolcsóbb árúim, nevezetesen legjobbat az árúim málnaszörp-jelm. amely törvényileg van védve és amely eddig a legjobbnak van elismerve. — **Kupinovo! borokát**, szavatoltan termézetes és tiszta, nagy tartalommal, amely vérszegény gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt kitűnő étvágygerjesztő.

Konyakok
Rumok
Likőrök
Karlóváci
ürmös
Fermet
Bermet
ViñeyevacKruskovac
Pelinkovac
Dinyevac
Gyomorkesertő
Nanovac
Jabukovac
Barackpálinka
Tiszta pálinkákÓzibarack-
pálinka
Klekovaca
Szilvapálinka
Gyümölcszörpök
CITRONÁDA
ORANZSÁDA
Meggyzörp

Fenti árukat postán, vasúton, füveken, vagy horodokban szállítom. Árúim minősége minden versenyt teljesen kizár.

A jegyzék kívánatra ingyen

7195

Birói árverésre kerül

1929. július 18-án d. e. 9 órákor a szentai-
kanizsai községhez tartozó Órom vasút-
állomással szemben levő jömenetű

vendéglő házzal együtt

Közelebbi felvilágosítással szolgál a
Sentai Agrár Társaság elnöke R. T., Senta

Ügynökök figyelmébe!

NAGY KERESÉT

Elsőrendű cikkeink magánfelelőknek
való eladására keresünk minden
vidékre képviselőket. Ajánlatok

Specialimport, Ljubljana

postni pretinac 174 címre küldendők.

ASZTALOSOKNAK

GYALULÁS ÉS EGYÉB GÉPMUNKA

ORÁNKÉNT Din. 40.—

Ing. Spitzer Falparnál, Badaličeva ulica 5

Amerikai kenőolajok

Csepplőgép-, cilind- és motorolajok, világ-
os francia gyanta, továbbá, csapágyzsír

versenyen kívüli áron

KLEIN GÉZA és FIAI-nál

SUBOTICA 5553

Amerikai Leánynevelő Intézet

folyó évi szeptember 15-én

megnyitja 9-ik iskoláját

Kétéves kereskedelmi tanfolyam. Szerb, angol, francia és német nyelvtanítás. Főző- és varrótanfolyam, valamint általános leánynevelés. Elsőrendű penzió állami iskolákat látogató leányok részére. Nyitva szeptember 1-től. Alacsony árak. Prospektust kívánatra küld

Amerikai Leánynevelő Intézet

Novisad, Deakova ulica 47

ennél válságosabb helyzetben is és mégsem hunyászodott meg. És a vége mindig az lett, hogy győzedelmeskedett.

Most azonban elhagyta fölénye, vakmerősége Hátrált az ajtóig és csak ott szólalt meg halkán:

— Nem akarom magam mentegetni. Trude kisasszony. Igaza van, aljasság volt, amit cselekedtem. Pedig már a nyáron kapott első leckéből tudhattam volna, hogy minden további kísérlet hiábavaló. Hiszen ezt be is láttam. Nem is molesztáltam azót. Az estét ma vig társaságban töltöttem, ahol nem takarékoskodtak a pezsgővel. Ugy látszik, hogy a kelleténél többet ittam, mert amikor hazatértem és a kegyed szobája elé értem, anélkül, hogy arra egy percig is előre gondoltam volna, önkénytelenül benyitottam. Mikor már idebent voltam, akkor ahhoz a kábulathoz hozzájárult a maga közelsége és a szobájának illata. Higyje el, őszintén mondom, akármilyen komikusan hangzik is, becsületes öröm fog el most, hogy a dolog ilyen fordulatot vett és hogy nem történt semmi baj. A nyár óta magát jól megismertem, tisztelni és értékelni tanultam és éppen ezért soha nem tudtam volna magamnak megbocsátani, ha elvakultságomban ezt a végzetes cselekedetet elkövettem volna. Bocsásson meg és felejtse el ezt az éjszakát!

Be sem várta, hogy Trude válaszoljon, gyorsai kiment a szobából.

Trude először fel volt háborodva, majd egyre higgadttabban, végül megilletődve hallgatta a férfi szavait. Ránézett és látta, hogy az őszintén és teljesen megtörve beszél.

Már nem is haragudott rá. Majdnem szánta. Azonban azon az éjszakán többet nem jött álom a szemére.

Azon gondolkodott, hogy nem lenne-e jobb mégis, ha arra határozná el magát, hogy haza-

megy Berlinbe. Csak nem talált hirtelen okot, a mellyel távozását megindokolja. Mert azzal tisztában volt, hogy az igazi okot nem fogja senki-
nek elárulni. Annyi megbánás, annyi kérés, annyi meghunyászkodás volt Bánlaki Sándor szavai-
ban, hogy Trude szigorú titoktartást fogadott önmagának. Végül is úgy döntött, hogy végleges elhatározását későbbre hagyja.

Felvirradt a reggel. Trude felkelt, felébresztette Micukát, felöltöztette és elkísérte az iskolába.

Mikor aztán hazatért, igen harcias állapotban találta Bánlakint.

— Kisasszony! Micsoda dolgokat művel maga a házamban? Mit gondol, hol van? Azt gondoltam, azt hittem, hogy maga különben, mint a többi frejlein, De látom, hogy csalódtam. Adja a szentet és éjszaka férfiakat fogad a szobájában. Gyalázat!

Trude sóbálvánnyá meredt. Aztán hápogott: — Kérem, nagyságos asszonyom, rettentő félreértés...

— Mit, még tagadni meri? Azt hiszi, hogy nem hallottam az éjjel a szobájában a zajt? Még a maga sikoltását is hallottam. Hogy nem szégyenli magát! És fojtott hangú beszédet is hallottam! Rettenetes! Hogy ilyesminek az én házamban kell megtörténnie!

A kövér kis Bánlakiné, aki az izgalomtól szuszogni alig tudott, szünetet tartott, majd kategorikusan kijelentette:

— Remélem, belátja, hogy ezek után nem maradhat a házamban!

Trude csak állt, de nem tudott szólni. Az iszonyat elvette a hangját.

Érezte magát a megbélyegzést. Érezte, hogy kidobták. Kidobták, mint egy utolsó szajhát.

(Folytatás következik.)

„MARICA”

Férfi és hölgyfodrászati szalon július 15-én nyílik meg!
Higiénikus berendezés! Előzékeny kiszolgálás! Subotica, Pašićeva ul. 8 (Wainhut-ház)

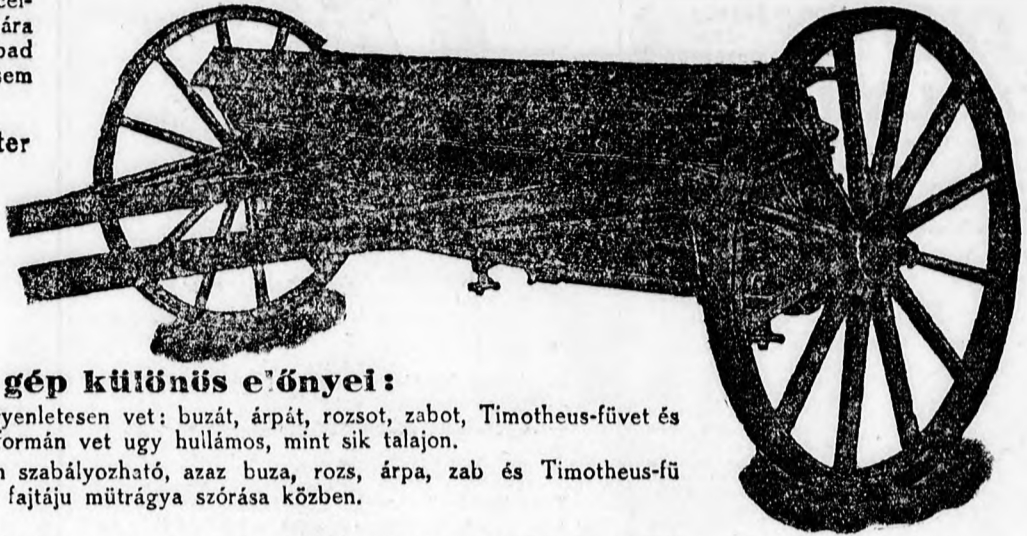
Jó gépek a jó gazdaságot még jobbá teszik!

Mc. Cormick magvető és műtrágyaszórók

Munkaszerűség 2 méter. - Acél-szerkezet. - A gép vontatására 1 ló elegendő. - Nem szabad egy gazdasági udvarból sem hiányoznia!

Az International Harvester Company - Chicago U. S. A. gyártmánya

Korszakalkotó találmány!! Minden országban szabadalmazva!!!

A gép különös előnyei:

1. Minderféle gabonafajtát egyenletesen vet: búzát, árpát, rozsot, zabot, Timotheus-füvet és mindenfajta műtrágyát egyformán vet úgy hullámos, mint sik talajon.
2. Munkaközben igen könnyen szabályozható, azaz buza, rozs, árpa, zab és Timotheus-fü vetése, valamint különböző fajtájú műtrágya szórása közben.
3. Igen könnyen vontatható.
4. A gépek minden része különböző savak ártalmas hatásától védve, **nagyon tartós!**
5. A gép szórószerkezete lassan mozog.
6. Szerszám nélkül igen könnyen széjjelszerelhető — és alaposan tisztítható.

Az egész országban minden H—S—C—S fióközletben és képviselőnél kapható:

Auš 1 drugovi k. d.

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH

NOVISAD

Temerinska ulica 1

BEOGRAD

Karadjordjeva ulica 79

OSIJEK

Desatičina ulica 17

ZAGREB

Petrinjska ulica 26

SOMBOR

Kralja Petra ulica

V. BEČKEREK

Miletičeva ulica 3

SKOPLJE

Ulica 99

6721

ERIKA levegőfertőtlenítő és illatosító eszencia

1 liter 490 dinár, 1/2 liter 89 dinár. 1 liter vízhez néhány csepp eszencia elegendő. — Min. árt. leányt ingyen adni

ERIKA Subotica

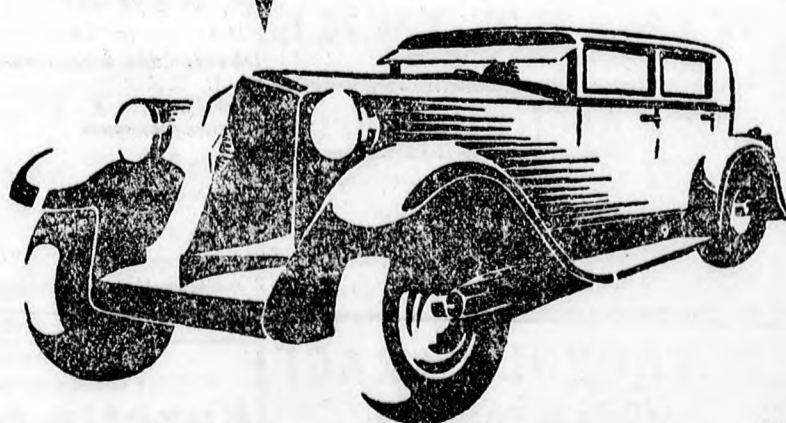
Elismert friss
I-a teavaj
nagylyukacsos emmentali sajt
boszniai trappista
bánáti trappista
casino trappista
eidami sajt
francia roqueforte
reggeli sajt (Frühstückkäse)
líptai túró
joghurt
aludtúrja édes tejjel
és mindenféle bel- és kül-
földi csemegé sajt kapható
nagyban és kicsinyben
Trišić Tódor
tejművek kereskedésében
Subotica
Strossmajerova 22., Halpinae

Virágai
gyönyörűen fejlődnek és
pompaosan virulnak ha
Kanipos növénytá-
pával neveljük őket.
Ára 12.50 és 42.- Din.
Szorgalmasan **TÖJÖK**
aprószármazsak
nevelésére, hízolására
és baromtitartások
ellen utólrhetően a
KOKO baromtipor
Ára 10.-, 40.- és 115.- Din.
Szerkesztő: Z. Schindler, Ulica
Pharm. laboratórium, Ulica

Mész, cement
gipsz, mész, asztal, kovács-
s, on, par, és kő, Finyleno,
„BIBER” le, jobb és szilárd-
anyag nagyban és kis ny-
ben legutánjában kaphat-
ható.
Sipos Sándor
SUBOTICA.
I. Sokolska 6. Telefon: 868

BUTOROK, hálók, ebédlők, uri szobák,
szalón- és angol garniturák, teljes lakásberen-
dezők, dús válvastékban raktáron. Irodaberende-
zések és hajlított szék. Vas- és résbutorok
gyermekkoscsik legújabb különleges-
ségei gyári árban
Éder Kálmán
butoráruháza
Subotica, V. sanova ul. 40
Telefon 6-82

RENAULT
VEZÉREPVISELO:
KRAUSZ EDE
NOVISAD
VEZET!

Hol vasaltat?
A Horváth
vasalóintézetben
Zrinjski trg 9

Üzletem átszerve-
zése miatt
az átszervezés befejeztéig
Levelepapírokat
irodai felszereléseket
üzleti könyveket
szépirodalmi műveket
antiquar könyveket
25%
engedménnyel árusítok
Mavro Heumann
Subotica, Karadjordjev trg 12

Üveg- és porcellánzakmá-
ban jártas, nőtlen segéd
utazónak
kerestetik. Írásbeli ajánla-
tok „ALKALMAS”
jellegére a kiadóhivatalba
kéretnek 7466

Parfimerija KAICS

ajánlja különleges Kölni-vizelt nagyban és kicsinyben.
Chypre, Ambra, Lorigan, Kaliforniai Poppy, Orgona,
Gyöngyvirág, Szekfü. Jácint, Ibolya, Nárcisz, Orosz

A legdivatosabb
ridikülők
valamint jóminőségű bőröndök olesón
Schlagernél, a késztől dél kapható
Subotica, Aleksandrova ul. 1

BUTORT Suboticán
ERDÉLYI log-
butorosar-
kában vehet
Győzdjék meg vételkötelezettség nél-
kül. IV., Bene Sudarevičeva ulica 4

OTROV!

Garantirano čist
Schweinfurter Zeleni
№ 1922 1/2 Kg.
KEMIKALIJA NOVISAD,
Arse Teodorovića (Šiljukina) ulica 7

STEINER CUKRÁSZDABAN
a Nagytéplom előtt
120 — din havi abonmán
fehérkávetejszín
és kalácsal
40 — „ szép lakodalmi
torta
7 — „ 1 nagy legeskávé

KINTORNA

— Holnap horgászni megyek Pistával.
— Milyen csalétek van?
— A legujabb, dekoltált ruhám.

Tisztelendő: Te nem vagy takarékos, fiacskám.
Hát nem tudod, hova jutnak azok a rossz fiúk, akik
nem teszik félre a zsebpénzüket?
Gyerek: Hogyne tudnám. Eljutnak a moziba.

Egy férj panaszkodik.
— A feleségemmel nem lehet kijönni. Ha este el-
megyek hazulról, játssza a sértődöttet.
— És ha otthon maradsz?
— Akkor az új slágereket játssza.

Két vidéki apa beszélget.
— A jogász fiam sohasem ír levelet.
— Az enyém ír, mert kitaláltam a módját.
— Hogy csinálod?
— Azt írom, neki hogy „levelemhez mellékelek
ezer dinárt, de nem mellékelem.

FLY-TOX

ROVARIRTÓ
Gyorsan és biztosan öl
MOLY, LEGYET, SZUNYOGOT
MINDEN ROVART ÉSAZOK PE-
TÉIT-KAPHATÓ
MINDENÜTT
eredeti két fran-
cia csomagolás-
ban OVAKÓDJUNK
UTANZATOKTÓL!

Gyári lerakat a Vajdaság és Szerémség részére:
KEMIKALIJA
vegyeszerék nagybani raktára
NOVISAD
Arse Teodorovića (Šiljukina) ul. 7

Malomtulajdonosok figyelmébe!

SZALLITUNK „Gebrüder Bühler A. G. Uzwill“
svájci gyártmányu minden modern malom-
gépet.
VÁLLALUNK malomszerelést, rekonstrukciót, gé-
pek átszerelést.
KÉSZITÜNK saját műhelyünkben minden min-
tájú elevátort, csigákat, exhanszorokat, kö-
burkolatokat, filtereket, stb.
Eppler és Mihók malomszerelők
Vel. Bečkerek, Bajzina ul. 22 2459

SZABADOS LÁSZLÓ
műbutor asztalosüzemét
Dančićev put 1 sz. alá
(Hercog fatelep)
helyezte át
7. 81

Bőröndök, ridikü-
lők, pénztárcák, kazetták,
nyergesek, az összes bőr-
árú és lószerszámok elő-
nyös árban kaphatók
Fazekas Mátyás
bőráru-műhelyében
IV., Vilsonova ulica 44

I-a 98-99%-os
montecatini
kékkő
I-a mayunga
raffia
nagyban és
kicsinyben
olesón kapható
Nojcesek Gézanál
Subotica

Tüzelőanyagok
minden fajtában és
minőségben
prompt szállításra
olesón
kaphatók
Potasmann
fatelepe
Subotica, Sudarevičeva 49
Margit malommal szemben

Hol vásárol a vidéki Suboticán

Butor
legjobb — gyári áron
Fister Gusztávnál, Fra Ješe trg 6
Barátok temploma során

Hölgyek és urak figyelmébe!
Kiváló selymen fest
és vegyileg tisztít
WIHART IMRE
Sokolska ulica 3

Acélrollógyártás
a legjobb kivitelben, olesón
Vásziics Péter
ujonnan berendezett rollógyártótelepén
Bene Sudarevičeva ulica 41

METROPOL-GARAGE
vállalja az összes rend-
szerű autómobilok javi-
tását garancia mellett!
Oslobodjenja (Sentai) ulica 23

RADIO
KONRATH D. D.
rádiókészülékei
olesók, jók, megbi/hatók

Mindenemű cukrászgépek: fagyaltgép,
habveő, sütővasak stb., továbbá fa- és koml-
permetezőik készítése garancia mellett
Puskás gépműhelyében
Toštojeva n. 7

Butor izléses és jó minőségben, méltányos
árban, részleteire is
Épület Mérth Lajos
asztalosnál
VII., Jugovića ulica 13.

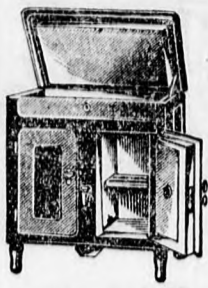
Szenzációs újdonság
Minta eljuttatva 14903/1927. sz. a.
Fémkeretes és ovális
kazetta és bőrönd
Főszajátosságai: 1. Pehelkőnyű
2. Tartós, masszív
3. Elegáns, kecses
Andrássynál
Subotica asztálytörtő, nyerges és bőröndös Csárkeplac

Eladó
jó állapotban lévő hat-
hengeres, csukott
„Renault“ luxusautó
7 üléses, teljesen
új gumikkal.
Meg ekinthető: Krstić és
Grossmann cégnél, Novi-
sad, U paneka 5. 7401

Olesó, de jó javítást, kész
és rendelt cipőket csak a
gyorstalpaló
Poštanska ulica 4.
LUSPAI

Gyümölcsöt
és mindenemű főzőékeket átve-
szünk belőlük a yie díjazásban -
garancia mellett 647
Mejuhas & Baruh
Wien I. Fleischmarkt 22

Sütemény 2 din.
Haboskávé
süteménnyel 5 din.
Fagyalt
egy szelet 3 din.
Alkalmi és lakodalmias
Torták
olesón 5408
„MIGNON“
Institorisz Sándor
ujonnan megnyitott cukrászdájában
SUBOTICA, Strossmajerova ul. 22
Halpiac, Faragó mézárás mellett

Szabadalmazott

Jégszekrényeink árait leszállítottuk!

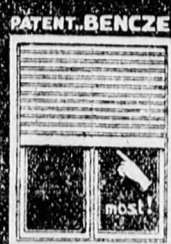
Mielőtt jégszekrényt vásárol,
kérjen árjegyzéket és ajánlatot

BRAĆA GOLDNER jégszekrény-, fabu-
tor- és rézárugyártól
SUBOTICA, Jugovića ulica 20. — Telefon 1-34

BENCZE-féle PATENT
ESSLINGENI GÖRDÜLŐ FAREDÖNYÖK
a legjobbak

Mintát és árjajánlatot díjtanul küldünk
BENCZE ANTAL és FIA
ESSLINGENI GÖRDÜLŐ FAREDÖNYGYÁR
VEL. BEČKEREK

Férfi szövetek

előrehaladott idény miatt

olcsó leszállított árakban árusítatnak

Egyidejűleg a raktáron lévő

női divatárak

árait is

mélyen leszállítottam

LÖWINGER rőfös-divatáruüzlete, NOVISAD
Kralja Petra ul. 19

Három igaz szó: Nyomtatvány Minervában olcsó!

Weitzenfeld i Drug

Subotica

Interurban telefon 192

Gabonás és lisztes zsákok,
vizmentes ponyvák, ame-
rikai és kender kévekötő
manilla olcsó beszerzési
forrása

Kérjen árjajánlatot!

Építkezők figyelmébe!

Mielőtt üvegezést végeztet, kérjen tö-
lem árjajánlatot! Üvegezést négyzet-
méterenkint valódi belga üvegből leg-
olcsóbb napi áron végzek

Kész ajtók és ablakok állandó raktára
WANDMANN üveges, Subotica
Zrinjski trg 2

Kitűnő minőség!

Olcsó árak!

GYERMEKKOCSIK

Sátoros 400 dinártól

Sport 220 dinártól

Nyugagyak 130 din.

Reformszékek

Gyermekjátékok

Disztárgyak

STERN BAZÁR-ban

SUBOTICA, GYÜMÖLCSPIAC

Fával égetet:

Építőmész
vagontelekben leszá-
llított árban kapható

Révai Adolf
Subotica, Sokolska ul. 2.
Telefon 551

Kuglibabák

kugligolyók
nehéz masszív gummigolyók
nagy választékban raktáron

ö.zv. Gerber Jakabné
műszertárgyak üzletében
Subotica, Bene Sudarević ul. 32

Ha gallérját, fényesen,
fehéren és elegánsan
akarja viselni, akkor
küldje 445

PIUKOVIC
gőzmosodába
Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

Trboviče-i (Trifail-i)
darabos

cséplőszén

raktárról is jutányos áron
kapható:
Sipos Sándor
Subotica
I. Sokolska 6. Telefon 868

CSODAKÜT-FÜRDŐ

SZIFARA KANIZSÁN a város alatti gyönyörű árnyas parkban
május 15-én megnyitott

A fürdő orvosiilag javvala izületi és izomreuma, lázas, szába,
ideg bántalmak, női bajok ellen és emésztési zavaroknál

A VIZ IGEN NAGY RÁDIUMTARTALMU

Tiszta szép szobák, olcsó ellátás Igen mérsékelt fürdőárak
MENETREND:

Szombatielőtti vonat indul reggel 5, d. e. 10 óra 8 per-
kor, délután 2 óra 11 perkor, este 6 óra 55 perkor

4014

Krajčović (Dr. Spitzer-féle) arckrém

(nappali és éjszakai használatra), szappan vagy puder
használatával a bőrrel valódi és természetes széplők,
patnányok, maffók, arcisztitás, arc- és
orrvörösgégnél valódi és hatásos készítményekkel

elhatott esonagolásban Árak: krém 8 és 12 dinár,
szappan 5 dinár, puder 10 dinár. Kapható gyógy-
szertárakban, drogériákban és illatszertárakban.

Apoteka Krajčović, Vukovár 56.7

Északamerikába: Canadába, Délameri-
kába: Argentiniába, Braziliába stb.

utazni szándékozónak

ingyenes felvilágosítást nyújt a

FRANCUSZKA LINIJA

Zagreb Beograd Sombor
Vel-Bečkerek, Obala Princeza Jelena 3

Ondolálás hajvágás, hajfestés Speciálta hölgyparóka készítésben és egyéb hajmunkákban. — Olcsó árak. **V. Bulajić** SUBOTICA Aleksandrova 15 Prokosh-palota

LIFKA-KERT

Csütörtök - vasárnap
Várkonyi Mihály
IRENE RISH gyönyörű udonsága
Cigányprimás
 Eredeti zenével - A nagy siker következtében
 közözhajral - Az ifjúság, szépség, üdeség bájos
 személyesítője
GISL SMAUSZ
 fellépte teljesen új ének és táncszámokkal tel-
 tekben
 Rendes helyárak

LEVELEZÉS

Borsódi Iona jelentkezzen a hely elfoglalása miatt.

Nem sablonok, hanem külön egyéni izlés szerint készülnek Branchler butorai. Subotica. Halpiac.

Szép jövedelemmel és némi vagyonnal rendelkező keresztény uriember nősiúne. Szolid, csinos, kis vagyonnal rendelkező leányok ajánlatát kérem kettős borítékba V. Geszner, Sombor, Florijanovva utca 39. címre. 7559

HÁZASSÁG

Házasság céljából megismerkedne 29 éves jószíntuált beogradi vendégfogás, a legnagyobb teraszjaji üzletek egyikének bérleje, jó anyagi helyzetben levő fiatal leánnyal vagy özvegygyel. Részletes ajánlatokat »Heti» jellegre a kiadóba kér. 7512

Anyahelyettesnek keresek 40 év körüli özvegyet, vagy leányt, megfelelő hozományjal, mely ingatlanban biztosítva. Teljes címmel ellátott fényképes ajánlatok »Onálló »aiparos» jellegre a kiadóba kéretnek. 7470

FOGLALKOZÁS

Fiatal mechanikus-szögéd azonnali belépésre állást keres. Szabó Ferenc Bez-dán. 7602

Kádarszögéd azonnali belépésre állást keres. Bus József Pádej. 7608

Intelligentes, deutsches Fraulein, katolisch, mit etwas Näkenntnissen wird zu zwei grösseren Mädchen auf Land gesucht für die Ferien. Eintritt per sofort. Offerte mit Gehaltsansprüchen, Zeugnissen und Lichtbild an die Adresse: Frau Brestyanszki, Zednik, Bačka, zu senden. 7605

Szabómunkás bármilyen férfi vagy női angol munkára elmeget vagy darab-szám vállal. Kátéva 20. 7608

Irodakiszgésény pár évi gyakorlattal, aki gyors elgpirást érti augusztus el-sejére felvétetik Szerb és német nyelvtudásnak előnyben. Ajánlatot »Subotica postfach 92. 7606

Fiznialekű uriaszony ház-tartásbeli alkalmazást ke-res. Cím: Polgár Margit, Novisad, Garinska 13. 7591

Borbélyszögédet, fiatal, ke-resek azonnali belépésre. Utási fedrász, Bajmok. 7585

Kovácsszögédet keresek azonnali belépésre. Ro-moda kovács, Bajmok. 7598

Fiatal kovácsszögédet azon-nalra felveszek. Szalai And-rás, Kupuszina. 7587

Gépszögéd és lakatos, vizs-gázott, azonnali belépésre állást keres, üzemben. Cséplésre is elmeget. Cím a kiadóban. 7582

Fűszerkereskedészögéd, meg-bizható idősébb, e hó 15-re felvétetik. Cím a kiadóban. 7589

Fiatal utazó rövidáru szakmából fixel és utiáta-lánnyal kerestetik. Irásbeli ajánlatok irányítandók Ma-tija Reh, Subotica. 7573

NÉGY KÖZÉPISKOLÁT végzett flu tanulónak fize-téssel felvétetik klséinté-zetbe. Ekenasy, Trumbi-čeva 17. 7570

Porfekt német, magyar gép- és gyorsíró azonnali belépésre felvétetik. Köny-velésben is jártas előnyben. Ajánlatokat »Hivatal-nok» jellegre a kiadó to-vábbít. 7534

Kovácsszögéd, fiatal, ügyes munkás, azonnali felvéte-tik. Fabri János, Kupuszi-na. 7548

Keresünk józan, rendezel-velő, szakképzett alkalmaz-keret. Ajánlatokat Bácska Gyárpar és Kereskedelmi R. T. Stari Bečej címre kér-jük. 7518

Cipészszögédet, jómunkást varrotti és széges uj munkára keresek, lehetőleg idő-szöbbit. Belépés azonnali. — Jovan Stanković, obučarska radnja, Bačka Palanka. 7525

20.000 dinár kézpénzzel keresek üzemezetői állást malomban vagy kisebb malomba betársulni. Tan-ult molnár és gépsza va-gyok. Cím a kiadóhivatal-ban. 7526

Diákjel elgkésztés. Gim-názium, kereskedelmi aka-démia és polgári iskola ta-nulóit, kiknek egy-két tan-tárgyból augusztusban kell letennök az osztályvizsgát, előkészít több tanár és így lehetővé válik, hogy még a legszegényebb tanulók is a szünidő alatt biztos és szakzszerű oktatást kapja-nak az osztályvizsga le-tételére. Megkeresések Ka-radzičeva ul. br. 18. 7521

Fincérgyngés, Freu-dentel Vilmos Paacsevan ajánli, keres, elhelyez min-dennemű, elsőrendű kávé-házi, szállodai személyzetet. 7524

Alami

osztályszögédek és egyéb értékpapírok eladására ügy-nökököt felvesz Kemény banküzlet, Manojlovičeva 3. 5565

Főmelnári állást keresek 2-3 vagonos malomban. Próbaidőre is elmegetek. — Mihalec János, Bácska Topola, Szekfü utca 830. 7408

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és elmeget belépésnek számít. Legkisebb apróhirdetés ára 30 din. Csak felhívásnyelű jelölés lehetett továbbított. Kérvebízottakban válasszák meg az elmeget.

Ajándék óra

Ismételten figyelmeztetjük a t. fogyasztó közönséget, hogy minden

IDOL CIPŐKRÉM

dobozban van egy betű. Ha a betűkből az

J D O L K R É M

szót összeállítja, vagy 120 darab ve-gyes betűt bekiűl, kapazért jutalmul

egy szép órát

Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika d. d. Novisad

Fegtechnikuszögéd azonnala-ra, esetleg későbbre keres-tekik Laboratóriumi gya-korlattal bírók előnyben. — Levélbeli ajánlatok Möller Károly fegtechnikai labora-tóriumához, V., Bečkerek küldendők. 7416

Asztalstanancót, lehetőleg néhány középiskolával fi-zetéssel felvesz Erdélyi, Lifka-mozi udvarában. 7483

Papusszögédet férfi-széges munkára keresek. Balogh Márton papusos (Bajkai put). 7425

Megintertok, asszisztensek, gyakornokok állást nyer-hetnek gyógyszerárakban. Kemilija, Novisad. 7447

Kereskedelmi végzett, nő, magyar, 28 éves fiatallem-ber megfelelő alkalmazást keres több évi gyakorlat-tal, téglá és cserépvárban vagy gazdaságba. Megke-résbet »Antialkoholista» jelleg alatt a kiadóba kérek. Az esetleges fizikai mun-kától sem írtözom. 7558

VÉTEL-ELADÁS

Villanymotor 3 HP A. E. G. gyártmány, jókarban, el-adó. Üzemben megkint-hető Sipos butorgyár. 7604

Modern hálószoba és ebéd-lőbutor, lérengtes, olc-són eladó. Frankopanska utca 15. 7607

Nyersolaj vagy petroleum-motort cea 10 HP megvé-telre keresek. Szabados, Daničičev put. 7609

Centrifugálszivattyu, alig használt, Elmo 2h, jutá-nyos áron eladó Benedek optikusnál, Novisad. 7581

Lános magánjáró. Shutt-leworth garnitúra nyolcas, 6 léghörös 65.000 dinárért, négy lukas tengeri morz-sóló motorral. 8000 dinárért eladó. Boros István, Bačka Topola. A gépek jelenleg üzemben. 7593

Eladó 20 és 30 HP diesel-motor és 15 HP Wolf-gyártmányú gőzlokomobil. Vojnovič & Co., Ljubljana — Viš. 7588

Gyngyszertárt megvételre vagy bérbe keresek. Aján-latokat a kiadóhivatal to-vábbít. 7549

Kötjártu motormaloz, utjonnan épült, özvegy-ség miatt, jutányosan eladó. Parandozás épület nélkül is eladó. Ugyanott eladó és azonnali átvehető 20-25 HP üzemekepes nyersolaj-magánjáró, amely cséplésre is kiválóan alkalmas. Bö-vebb felvilágosítással szög-gál Czabafy József, Ada. 7524

Kamarászögédn egy jókar-ban levő villa, szép park-kal 1600 □-al területtel olc-són eladó. Tudakozódni lehet Geldononánál, Hor-gos Kamaráson. 7580

Olc-só nálnka! Az aratás alkalmából rum és törköly-pálinka literlet 20 dinár, vörösbör 6 dinár, fehér-bör 7 dinár, a sör árát pe-dig palackonként 3 dinár-ra szállítottam le. Frank Sándor, a halpiacn. 7568

Eladó 3¼ hold bevetett szántóföld az apatini hid-on túl. Bővebbet Szom-bor, Birčaninova 52. 7558

Eladó vadonatui, modern szikvizgyár, szinalkó és kabeszó gyártásra is al-kalmas. Hotel Avala, Sr-bobran. 7551

Modern család ház eladó. Štosova utca 8. 7245

VÁROSI MOZI

CSÜTÖRTÖK - VASÁRNAP
 FOX-FILMHIRADÓ
 Műsorleőzus orkani attrakció

Leopard Ledy

Főszereplők:
JAQUELINE LOJUN, ROBERT ARMSTRONG,
LLAN HALE és DICK ALEKSANDER

Fűszök, orvosi rendelésre, hűszököt legmodernebb ki-vitelben Gutainénál, VII., Ostojičeva utca 32. 4839

Frissítés föl lakását és

rendeljen Mácsai-féle sza-badalmazott, praktikus dupla ágylat, amely nap-palra összezsukható, na-gyon alkalmas minden házban, vendégszobákban, szállodákban, nyaralókban nélkülözhetetlen. Megte-kinthező egész nap Csá-kány és Kovács kárptos üzletében, a szerb templom során Subotica. 7406

Mielőtt modern házat akar venni, ahol teljesen egyedül lakhat családjával három-szoba, konyha, fürdőszoba, terasszal bent a városban posta közelében, több házak épülnek jutányosan eladók röviden készen átvehető. Bővebbet Földes ruhaüz-letben. 7529

Cipészszögéd figyelmező. Jó-forgalmu cipészüzlet azon-nal minden elfogadható áron eladó, vagy átadó. If-ković, Csirkepiac. 7523

581-es Fiat sportautó, ge-neraljavított eladó. Oslo-bodjenja utca 128. 7532

Föl vásárol a vidéki legolcsóbban kész férfi, női, flu és gyermekruhát Szubotican? Földes Samu ruhaárúházában, Rudics ucca gyűmölcsipiac. Férfi-öltöny 525, divatraglán 675, női felöltő 425, gyer-mekruhák 225. Trenco coat 725, munkásruhák 140 di-nártól. Tessék meggyözödni vételkényeztet nélkül, ügyel-jen a cégre. 2751

Raktáron tartok állandóan prima bel-és külföldi gép-színjakt legolcsóbb áron. Gyuris Gábor, Kula. 6249

Auto és rádió

akkumulátor
 készítése, javítása, töltése mindennemű anyagpótlással Wilhelm, Pašičeva utca 2. 6386

Használt boroshordók min-den mennyiségben azonnali-tólthető 50 literlet 7000 li-terig kaphatók Krix Lajosnál, Subotica, Mažuraničeva ul. 19. 7112

Műlábak

műkarok, gyógyfüzők, tám-gépek és betegelő-kocsik. Schönbrunnál, Szubotica. Paje Kujundzičeva 20. 5817

KIRAKATÜVEGK VITRUMNÁL NOVISAD, FUTOSKI PUT 137. 1734

Eladó két 8-as cséplőgar-nitúra cséplésre készen, eset-leg helyekkel, embezekkel együtt. Suge János, Srbo-bran. 7514

Eladó vagy lícno pravoval rendelkező icésnek kiadó a város központjában egy igen jóforgalmu depo. Er-deklodni Frank Pajonja, Su-botica, II., Oslobodjenja ul. 34. alatt. 7520

Szép gobelin képek magán-közbeli olcsón eladók. Sing-ger Bernát, Miloš Običić utca 1. 7349

Ingatlanok és áruk

vételét és eladását közve-tül, bizományi árut értéke-sít, értékpapírokat, sorsje-gyeket vesz és elad. Kemény banküzlet, Manojlovičeva 3. 5565

KÜLÖNFÉLE

Különbojárta uccai bute-rozott szoba kiadó. Petro-gradska (Konyérgyár) utca 30. 7612

Osaldai ház 2 szoba, elő-szoba, konyha, kamra, vil-lanyvilágítás kiadó. III., Česka ul. 64. 7377

»Neo-Derma« kivonat biz-tos szor bőrgyulladások és bőrbajok ellen. 10 dinár előzetes beküldése mellett prospektust küld Nada la-boratórium, Subotica. 7593

Csinosan butorozott szo-bák azonnali beköltözésre kiadók. Paje Kujundzičeva ul. 4. 7506

Wolfer gépszíjjal munkát, időt és pénzt takarít meg. Szuboticai egyedárusító Barzel vasúzet. 6117

Pénzkölcsönt

folyosít ingatlanokra, vál-tókra ékszerekre, értékpapírokra és egyéb dologi biz-tosítókra Kemény bank-üzlet, Manojlovičeva 3.

Irodahelyiségek azonnala-ra és augusztus elsejére La-bor üzletházában kiadók. Bővebbet telefon 12. 7323

Üzletihelyiségek, fűszerüz-let lakással augusztus, szabó- és cipészüzlet azon-nalra kiadó. Oslobodjenja ul. (Sentai ut) 10. 7583

Kétszobás nccai lakás azonnalra is kiadó. Ugyan-ott politurózott asztal és mesző eladó. Meštrovič-eva utca (Muksi-telep) 31. 7573

Komplett 3 szobás uri la-kás fürdőszobával, villany-telep mellett azonnali be-költözésre kiadó. Bővebbet Tóke asztalnál, Palmoti-čeva ul. 20. 7414

Ingyen mintacsomaag. Dos-tal pipere gyngyöröböl. Eredmény már első hasz-nálatnál. Bőrtáka, pattanás, arctisztatlanság, eltönik. Küldjön két dinárt bélyeg-ben portóra Kemikalija No-visad 144. címre Gyógy-szertárakban, drogeriák-ban 20 dkg. eredeti csomag 25 dinár. 5819